

Izhaja vsako sredo ob 6 zjutraj. — Cena 38 Din za celo leto.
— Za inozemstvo 60 Din. — Posamezna številka 1 Din. —
V inersatnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din.

GLASILO J. K. Z.

Spisi in dopisi se pošiljajo Uredništvu Domoljuba,
naročnina, reklamacije in inserati pa Upravištvu
Domoljuba, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Fantom-rekrutom v slovo.

Le še nekaj dni in poslovili se boste za 9 ali 18 mesecev od svojih dragih. Ob slovesu vam bodo dajali lepe nauke in vam želeli, da se vrnete zdravi in nepokvarjeni v svojo domovino. Tudi od svojega zvestega prijatelja »Domoljuba« boste za nekaj časa vzeli slovo, ker pri vojakih ga boste le težko dobili. Zato pa poslušajte njegove navzete in si jih vtisnite v spomin.

Odhod od doma.

Za tvoj odhod naj priča, da si dorasel mož, ki ve, kaj dela. Nihče ti ne bo zameril, če se okinčaš s cvetjem in zapoješ lepo slovensko pesem. Pazi pa, da te ne obvlada alkohol, ki te iz pametnega in poštenega fanta izpremeni v suroveža, ki kakor neumna žival ne ve, kaj dela in kod hodi. Marsikomu je bilo že bridko žal za neumnosti, ki jih je zagrešil v pijanosti in jih ni nosti, ki jih je popraviti. Pazi, da se z nerodnim vedenjem ne osmešiš pred meščani, ki se gorčuje iz tebe, pred srbskimi tovariši, ki jih že v Ljubljani srečuješ in ki se zgražajo nad teboj, in predstojniki, ki bodo po tebi sodili in obsodili ves slovenski narod. Tudi za tvoje zdravje je zelo nevarno, če se opijaniš. Prav lahko se v tem mrazu prehladiš in dobiš pljučnico. Ali bi ne bilo žalostno, da bi moral vsled svoje nepremišljenosti in nepazljivosti žrtvovati zdravje ali pa celo mlado življenje?

Senčne in solnačne strani.

V prvi vrsti naj se fantje ne udajo črni misli, da odhajajo v mučilnico, kjer bodo samo preganjanje trpeli, gladovali ter Bogu in sebi dragoceni čas kradli. Taka zavest ubija, jemlje korajžo in veselje ter ogreni vsako delo. Za sleherni težko dolžnost — in vojaška dolžnost je težka — je treba neke ljubezni in veselja, potem postane izvrševanje dolžnosti neprimerno lažje, mnogo težav odpade, čas hitreje mineva in mlad človek porabi priliko, da v tem času tudi nekaj zase profitira. Kdor pa gre na izvrševanje dolžnosti z jezo in pristujenostjo, ta bo dolžnost ne le slabo izvrševal, temveč tudi trikrat težje. Čemu pa naj si fantje de-

lajo vojaško dolžnost še težjo, kot je v resnici.

Res, da je v vojaškem življenju dovolj trpljenja, najrazličnejšega in neprestanega, res pa je tudi, da ima vojaško življenje tudi mnogo solnčnih strani, katerih naj vojak ne zamudi izkoristiti v svoje dobro. Pri vojakih je prva stvar red, točnost, disciplina. Da se to doseže, je treba premnogih ponižanj, silne samoodpovedi in skoro nadčloveškega premagovanja. Kdor se zaveda, kakšen velik duševni kapital je red, točnost in disciplina napram sebi in drugim v vsem življenju, tudi v družini in gospodarstvu, ta bo vedel ceniti vrednost teh ponižanj, samoodpovedi in samopremagovanj. Kdor pa bo gledal v teh ponižanjih, v tej slepi pokorščini, mnogokrat tudi v krivicah, samo šikane in surovost podčastnikov, ta se seveda ne bo nič naučil. Kdor pa se zaveda, da se kot mlad človek in kot bodoči oče in gospodar in javni delavec mora naučiti čimvečjega reda, točnosti in discipline in da to ne gre brez ponižanj in samoodpovedi, ta bo znal z veliko koristjo zase in za svojo bodočnost izrabiti prisiljeno priložnost pri vojakih, kjer se vsemu temu more, sicer s trpljenjem, a vendar z gotovostjo naučiti.

Isto velja o predstojnikih. Fantje, vzemite to stvar resno! Predstojnik je predstojnik in tu je vsak napačni demokratizem gola fraza! Predstojnik je najvišja in najsocialnejša in najpametnejša iznajdba na svetu. Kristus ji ne daje preveč časti, ako pravi, da je božjega izvora in sv. Pavel ni brez potrebe tega podčrtaval. Predstojnik ni samo zato tukaj, da ga ubogamo in da nas — če je slab — po nepotrebnem šikanira, temveč nas čuva s svojo avtoriteto in močjo v dušnem in telesnem oziru. Svet brez predstojnikov postane brlog besnečih volkov, ki se koljejo med seboj, dokler kaj živega ostane. Tudi pokorščina ni radi predstojnika, temveč v prvi vrsti v korist stvari in v korist tistega, ki je pokoren. Zato tudi napram vojaškim predstojnikom spoštovanje! Če pa ta ali oni zlorabi svoje mesto, potem je prav, da se pritožite na pristojnih mestih, kjer veste, da kaj pomaga, zakaj tudi pritožba zoper slabega predstojnika je delo za red, točnost in disciplino.

Fantje, glejte vojaško službovanje s tega stališča, potem si boste pri vojakih utrdili svoj značaj, potem bo tudi vojaško življenje pomagalo, da pride v vašo še preklpevajočo mladost neki red in stalnost, kar boste zopet kot možje, očetje in gospodarji morali imeti.

Nevarnosti.

Drugo, na kar moramo posebno opozarjati fante-rekrute, so velike nevarnosti, ki jim pretijo v raznih garnizijskih mestih. Te nevarnosti so toliko hujše in večje, če pomislimo, da fant v kraju, kjer ga nikdo ne pozna, ne čuti nad sabo nobene kontrole niti opore. Doma ga drži poleg lastnega poštenja tudi lastni ugled in ugled domače družine, beseda staršev, organizacija, Cerkev in krščanska javnost. V nepoznanem mestu, daleč od doma vse to odpade in za toliko se nevarnosti tudi povečajo in pridobijo na svoji privlačnosti. Tu zlasti mislimo na nesramno družčino, umazano kvantanje in ženske. V tem oziru ti mora posebno še v tujem, neznanem kraju, kjer ne čutiš nobenega tozadevnega nadzorstva nad sabo, biti vest tvoje vodilo, od vsega, kar bi te imelo ponižati nad stopnjo živali, naj te odvrta zavest, da si sin poštene krščanske hiše, da tvoji starši v skrbi za tvojo poštenost mislijo nate, zlasti pa misel, da je vsaka spolna zabloda brezčastno ponižanje človeškega dostojanstva, velik greh, težka kršitev božjih zakonov, ki naj bodo vrhovno merilo vseh tvojih dejanj in nehanj. Velika sramota za človeka je, da postane suženj tistih razbrzdanih strasti, ki v njem najprej ubijejo vsak plemenitejši čut, ga živinsko podivjajo in mu končno skoro vedno uropajo iz sreca dejavno vero v Bogu in večnost.

Le opazuj tovariše, ki prebijejo ves prosti čas v kvantanju, kletvini in ženskah. Iz oči jim gleda živalska strast, surovost in brezčutnost. To so ljudje, ki bodo prinesli od vajakov domov neozdravljivo bolezen in bodo s tem uničili sebe in svojo bodočnost, svojo bodočo ženo, ki je sedaj še veselo in nepokvarjeno dekle, okužili bodo svoje bodoče otroke do tretjega rodu in še čez. Če ne poznaš grozote teh strašnih bolezni, katerih se vsakdo sramuje in jo zato skriva, potem pojdi ob priliki v bolnico, kjer se zdravijo te vrste bolniki, pojdi v

blaznice, katerih polovica je obljudenih radi teh bolezni, pojdi v otroške bolnice, kjer ležijo, hiraajo in pri živem telesu gnijejo ubogi nedolžni otročki, ker so se pregrešili njihovi očetje in stari očetje. In teh bolezni je danes toliko, vedno več, posebno v tujih garnizijskih mestih. Taki ljudje naj bodo torej tvoji prijatelji, svetovalci in voditelji? Ne prodajaj svoje časti! Zato naj bo tvoje geslo: s slabimi tovariši toliko skupnosti, kolikor jo ravno služba zahteva, z ženskami nobene zveze, nobenega opravka! Celó en sam poljub ti za celo življenje lahko nakoplje neozdravljivo bolezen. — *Popolna zdržnost!*

Alkohol!

S pitjem zapravljaš tiste borne kronice, s katerimi si veliko pametneje kupiš priboljška pri hrani, izpostavljaš se nevarnosti zanemarjenja svojih dolžnosti, za kar boš posebno pri vojaki vedno delal hujšo pokoro, kot jo zaslužiš, glavno pa je, da pri alkoholu nobeni ženski izkušnjava ne boš kos. *Skoro vse spolne zablode imajo svoj začetek v alkoholu; ne pravim v pijanosti — sploh v alkoholu, recimo v beznici in gostilni. Alkohol, četudi užit v manjši množini, toliko, da se ti pozna, omaje sleher na načela in izprevrže najtrdnjše trdne sklepe.*

Dobra družba.

Dobra družba je steber poštenega fanovskega življenja. Zato si takoj poišči, ko prideš v organizacijo, poštenih fantov. Pogosto se shajajte, prijateljsko se pomenujte, dajte si korajžni in veselje, zapojte, zlasti pa sklenite, *da se ne daste strahovati* tistim, ki bi vas radi potegnili navzdol s kvantanjem, kletvino, z roganjem, zmerjanjem in norčevanjem. Zakaj le prerado se dogodi, da si propali ljudje skušajo pridobiti ugled pri tovariših in upliv s kvantanjem, kletvino in norčevanjem. In se jim velikokrat posreči. Bodite v tem oziru neupogljivi. Vedite, da je pod vašo častjo, da bi propali ljudje vsled drzne nesramnosti igrali prvo violino med fanti, dočim bi se morala vaša načela skrivati. Kjer je kvantna drzna, naj bo dobra beseda drznejša, kjer ima slab vpliv eno mesto, naj ima dober dve mesti!

Stik z domom.

Vzdržujte neprestan stik z domom! Velikokrat pišite domačim ter jih prosite, naj vam tudi iz domovine pridno dopisujejo. Tako pisemce od doma včasih čudeže dela. Ko človek v tujini dušno že peša, omahuje in hira, je tako pisemce kot hladilni balzam, ki ga vliješ v pekočo rano. Spomni na dom in domače, ki ga vzbuja tak stik, velikokrat odvzamejo vso privlačnost raznim garnizijskim nevarnostim.

Srbi in Hrvatje.

Do tovarišev-vojakov, zlasti do *Srbov in Hrvatov bodite prijazni in zgovorni*. Ne zaničujte jih, če so v marsičem bolj zaostali od vas, pač pa jim dopovedujte o Slovencih, o naših običajih in navadah, o naših gospodarskih, kulturnih in cerkvenih organizacijah, o našem verskem življenju. Zavedajmo se, da živimo v skupni državi in da bomo v lastnem interesu tem preje do-

segli medsebojni sporazum, čimbolj bo srbsko ljudstvo spoznavalo našo kulturo in naše življenje. Vojaki v tem oziru lahko vršijo veliko apostolsko nalogo.

Prosti čas.

Pri vojaki je večkrat veliko prostega časa, ki ga premnogi izrabijo za pohajkovanje, izbijanje nedostojnih šal itd. Ti pa ta čas izrabi zase. Kupi si zvezek in piši dnevnik. Vse vojaške zanimivosti in dogodilja zapiši, običaje, ki jih opaziš ali slišiš privedovati od srbskih tovarišev — ko prideš domov, boš imel lahko lepa predavanja, ki bodo zamlajše člane tudi podučna. Poleg tega pa izrabi prosti čas za čitanje. Zato vzemi s seboj nekaj lepih povesti, ki si jih potem med seboj izposojujte.

Cerkev in molitev.

Na nekaj pa ne smemo pozabiti. Za versko življenje katoličanov pri vojaki ni še tako preskrbljeno, kot bi bilo želeli. K nedeljski sv. maši, ki je dolžnost vsakega katoličana, mnogokrat ne bo mogoče iti. Tudi sicer za versko udejstvanje niso po vojaških garnizijah najugodnejša tla. In vendar brez verske opore ne boš mogel brez velike škode prestati vojaških let. Ves strah pred posledicami greha te ne bo mogel obdržati spričo velike moči, ki jo ima v gotovih slučajih skušnjava na človeka, če te ne bo podpirala milost božja. Te pa brez molitve ne boš deležen. Zato naj ti bo *vsakdanja molitev* — čeprav kratka in na skrivnem — *vsakdanja dolžnost*. Pa dobra, pristrčna in iskrena molitev in bodi prepričan, da bodo mnoge priložnosti šle mimo tebe, kot bi jih ne bilo. Kadar pa le moreš, pojdi k nedeljski sv. maši in k cerkvenemu govoru. Preden pa odideš od doma; prejmi sv. zakramente in tudi v garniziji — če se ti ponudi ugodna priložnost — ne izpusti tega najkoristnejšega sredstva poštenega življenja.

To vam daje, fantje-rekruti, Domoljub na pot. Vedno bo mislil na vas v tihi skrbi in nadi, da boste tudi pri vojaki slovenskemu narodu v čast in ponos, bratom Srbom in Hrvatom v zgled in pouk. Bog živil!

Radićeva izpreobrnitev.

Voditelj Hrvatske republikanske stranke Stjepan Radić je bil v nevarnosti, da ga državna oblast zapre, in zato je zbežal na Angleško. Tam je mnogo občeval s treznimi angleškimi politikimi, in zdi se, da se je od njih tudi marsikaj naučil. Kajti ko je okoli novega leta z Angleškega pripotoval v Avstrijo na Dunaj in se tamkaj posvetoval s svojimi pristaši iz Hrvatskega, ki so ga prihajali obiskovat, jim je svetoval, da naj njegovi poslanci le gredo v Belgrad, ako bo treba. Isto je sklenila potem Radićeva stranka v Zagrebu, in ko sta se dne 26. januarja dr. Korošec in dr. Spaho v Zagrebu sestala z vodstvom Radićeve stranke, se jima je naznanilo, da se je stranka odločila za Belgrad, kakor hitro bo njihova

prisotnost tamkaj potrebna. Ta preokret v taktiki Radićeve stranke je vzbudil po cel državi veliko pozornost.

Dosedaj Radić ni hotel nič slišati o Belgradu, kar je bilo seveda velesrbskim politikom le voda na njihov mlin. Ti so donesli take temeljne zakone (ali ustavo), da se po njih ves denar steka v Belgrad in da imajo odločilno moč v državi Srbi v svojih rokah. Do tega ne bi prišlo, ako bi bil takrat, ko se je delala ustava, Radić v Belgradu. Toda Radić tega ni hotel uvideti, ampak je sanjaril, da mu bo pomagala Amerika, ali Italija, ali Francoska, ali Angleška. Amerika in Francoska se sploh za Radića nista zmenili. Italija je pravkar sklenila s Pašičem pogodbo, s katero so Italijani dobili hrvatsko-slovensko Reko, a Pašič Italijansko prijateljstvo. A Angleži so Radiću vsi svetovali, da se naj sam začne boriti za hrvatska prava v Belgradu, kakor se bori Slovenska ljudska stranka za slovenska. V stvari so torej tudi Angleži odbili Radiću pomoč, češ, pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal. Tako Radiću nič družega ni preostalo, nego da, ker se še vedno ne upa domov, pride na Dunaj, pozove k sebi zveste svoje pristaše in jim svetuje, da gredo pri prvi priliki v Belgrad ter se tam skupno s Slovenci in muslimani borijo proti srbski nadvladi ter skušajo preurediti sedaj tako slabo urejeno državo.

Radić in njegova stranka so se torej spreobrnil k politični taktiki, ki jo od vsega početka že zasleduje Slovenska ljudska stranka. Mi smo vedeli, da nam tuje države ne bodo pomagale, ampak da si moramo sami priboriti svoja prava. Radićeva spreobrnitev je veliko zadoščenje za našo stranko, zakaj stranka se lahko ponaša, da si je v sporazumu s svojimi voditelji izbrala isto taktiko, katero proglašala sedaj po usodepolni zmoti tudi Radić za edino pravilno. Tudi naš »Avtonomist«, v katerega pišejo nekateri iz Zagreba podpirani ljubljanski socialisti, bo sedaj moral spremeniti svojo farizejsko pisavo o taktiki naše stranke, seveda ako ne bo dobil iz Zagreba drugih navodil.

Sklep, da Radićeva stranka gre v Belgrad, je torej storjen in dosedanja zmota priznana. Toda kdaj bodo svoj sklep Radićevci izvršili, to še danes ni določeno. Prej bo še treba veliko posvetovanj z dr. Korošcem in dr. Spahom, kajti že radi časti in imena hrvatskega naroda se mora gledati, da bodo prišli takrat v Belgrad, kadar se bo dal doseči kak uspeh z njihovim prihodom, ne pa kar tako na slepo roko, morda celo v trenutku, ko bi njihov dohod izzval pri škodoželjnih Srbih in naših v velesrbsvo zaljubljenih samostojnejših in demokratičnih le smeh in krohot.

Borba za zakonodajno samoupravo Slovenije in drugih pokrajin napreduje počasi, a nikakor ne po naši krivdi. Mi stojimo in vztrajamo od početka na pravilnem stališču vzkjub vsem odkritim in zahrbtnim sovražnikom. Toda borba se vendarle razvija in kadar bodo vse čete prišle na fronto ter se junaško lotile dela, tudi zmaga ne bo izostala.

Prporočamo vsem rodbinam **Kollinsko cikorijo**, izvrsten pridelanek za kavo.

PO SVETU

Rikov, Ljeninov naslednik, je bil rojen l. 1881. v mestu Saratov kot sin kmet-skih starišev. Študiral je na kazanskem vseučilišču. Leta 1899. je vstopil v social-demokratsko stranko; leta 1905. pa se je pridružil boljševikom. Rikov je poleg Krasina (sedaj ministra za zunanjo trgovino) najboljši poznavalec ruskih gospodarskih razmer. Zaradi posebne poštenosti in pa spretnosti ga je Ljenin zelo cenil in mu pomagal, da je prišel v stranki do vrha.

Uradni naslov nekdanje ruske države. Na kongresu ruskih zveznih republik, ki se je nedavno vršil v Moskvi, je bilo sklenjeno, da se bo Rusija odslej uradno imenovala: Zveza socialističnih sovjetskih republik (Sojuz socialističeskikh sovjetskih republik = SSSR). Čičerin minister za zunanje zadeve, je o tem sklepu obvestil vse inozemske vlade in jih prosil, da v bodoče rabijo samo to poznamerovanje.

Ruske-italijarske pogodbe. Dne 7. t. m. je bila v Rimu podpisana pogodba med Rusijo in Italijo, glasom katere je Italija dobila za dobo treh let paroplovno prvenstvo v Črnem morju. S to pogodbo pa je Italija tudi, kot prva za Anglijo, pravno priznala sovjetsko Rusijo. Sovjetska Rusija se je v tej pogodbi tudi zavezala, da bodo uživali laški kolonisti na Ruskem posestvo zaščitno. Nas zanima posebno to, da bodo to zaščito deležni slovenski naseljenci iz Rezije, o katerih je bilo pisano svojčas v koledarju družbe sv. Mohorja in o katerih je tretvo vojno obširno in zanimivo pisal v Dom in svetu znani naš ruski potopisec dr. Ivan Snific, profesor v škofljskih zavodih. (Glej Dom in svet l. 1912. str. 47. in 95. Med slovenskimi izseljenci v Vladikavkazul) Pred vojno je tudi naš list pridno zahajal med nje.

Anglija. V torek 12. t. m. je imel Makdonald v parlamentu velik govor, v katerem je razložil delovni načrt svoje vlade. Ta njegov govor je pričakovani ves politični svet z veliko napetostjo. V njem je razjasnil stališče nove Anglije do najbolj perečih evropskih in sploh svetovnih političnih vprašanj. — Makdonald namerava postaviti pri vseh angleških poslaništvih socialistične atašeje (zastopnike), ki bodo imeli nalogo, da zasledujejo socialistično gibanje v posrednih državah. — Makdonald je sam sebi znižal plačo za polovico in sicer od 10.000 funtov na 5000. Podobno so storili tudi drugi ministri. Razlika med angl. in našimi ministri je samo ta, da si jo angleški sami znižujejo, naši pa sami zvišujejo plačo.

Nemčija. Naučno ministrstvo je obvestilo belgrad. vlado, da bodo smeli v bodoče študirati na nem. vseučiliščih samo tisti dijaki iz Jugoslavije, ki bodo obvladali nemščino. Vsled neumnega učnega reda, ki vlada v zadevi poučevanja tujih jezikov danes na naših srednjih šolah, bodo pač redki oni dijaki, ki bodo ob dovršitvi srednje šole popolnoma obvladali nemščino.

(Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

NOVICARNE

d **Odposlanstvo slovenskih invalidov** pod vodstvom poslanca Kremžarja je sprejel minister za socialno politiko. Ko so ministru povedali, da je bilo v Sloveniji črtanih 5000 invalidov se je začudil in obljubil svaro urediti. Seveda je obljuba centralistična.

d **Kako se je v Zagrebu zidalo.** V letu 1920 je bilo sezidanih 48 novih stanovanj, l. 1921 304, l. 1922 878 in v letu 1923 796 novih stanovanj.

d **Laž ima kratke noge.** »Jutro« se je zlagalo, da misli ljubljanski občinski svet povišati trošarino na vino od 2 Din na 4 Din pri litru. Pojasnilo se je pa takoj, da na tem ni niti sence resnice.

d **Kuluk delajo** okrajna glavarstva namreč. Kar po pet strani dolge okrožnice pošiljajo županstvom in na dolgo in široko razlagajo, kako se dela kuluk. Gospoda, ali ni škoda časa in tinte?

d **Neki inženjer** pri Gradbeni direkciji je ves vnet za kuluk. Pravijo, da bodo gospodje gradbene direkcije prvi zavihali rokave in vzeli krampa v roke, kor zgledi vlečejo.

d **Število Jugoslovanov** v Zedinjenih državah Amerike. Po službeni statistiki je bilo l. 1920. v Zedinjenih državah 408 tisoč 973 Jugoslovanov, t. j. 208.552 Slovencev in 200.421 Srbo-Hrvatov. Poslednje število sestoji iz 140.559 Hrvatov, 3119 Dalmatincev, 52.208 Srbov a 1533 Črnogorcev.

d **Cerkev na Rakovniku.** Delo, ki je bilo po zimi prenehalo, se bo že skoraj znova začelo. Sedaj se dovažajo les za odranje obokov. Že cel gozd niclov so morali pripeljati za to velikansko in težko stavbo. Cerkev bo visoka v pročelju in v dveh stranskih fasadah po 25 m, v notranjščini bo najvišja točka 30 m, a stropa bosta merila vsak 30 metrov. Dolžina cerkve v notranjščini znaša 34 m, trizna v glavni ladiji 14 m, v križišču 24 m. Tri venka okna so po 7 m visoka in 5 m široka. Glavni oltar bo stal ločen od stene, pod takozvanim ciborijem, ki bo slonel na štirih marmornatih stebreh in bo dosegel višino 3 metrov. Baje bo prevzela načrte za okrasitev oltarja in ciborija svetovnoznaná beuronska šola. Dekoracija cerkve je zelo srečno in živahno zamišljena. Vse to v tej cerkvi posebno, vse novo. A moramo reči, da zelo srečno novo. Posvetitev se bo na vsak način vršila na praznik Marijinega rojstva to jesen: posvečevali bodo cerkev: salezijanski kardinal nadškof Kaljero, belgrajski nuncij nadškof Pellegrinetti in naš presvetli gospod knezoškof. Marijanski shod, ki bo v ohih dnevih zboroval v Ljubljani, se bo slovesno udeležil teh svečanosti. Pripravlja se tudi sijajen

Grčija. Radi stalne bolehnosti je bil Venizelos prisiljen, da je odstopil. Novo vlado je sestavil Kafazdaris, ki je določil, da se vrši ljudsko glasovanje o tem, ali naj bo Grčija kraljevina ali republika v prvih dneh aprila.

sprevod, ki naj ponese kip Matere Božje Pomočnice v novi hram, kjer bo stal novi, sijajni prestol Nebeške Gospe.

Salezijanci nas prosijo, naj priporočimo vsem našim naročnikom, da naj pomagajo. To tudi radi storimo, uverjeni, da za Marijo in za njeno čast vsak r a d da, in tudi večkrat da, in k a r l e m o r e, da. Sedaj so razpisana mala okna, vsako po 15.000 K in rože pri velikih oknih, vsaka po 20.000 K. Imena darovalcev ali far all društev, ki bi jih ustanovila, se bodo vdelala v okenske ploške. Za vsak tudi najmanjši dar bodo hvaležni Salezijanci, ki zidajo, a bo hvaležna tudi Marija, ki se ji zida to krasno svetišče.

d **Dolge počitnice.** Iz Prežganja pri Litiji se nam poroča: Čitamo, da je v Ljubljani stanovanjska beda, veliko brezposelnih in da jih ne manjka tudi med učiteljskim stanom. Pri nas imamo lepo šolsko poslopje, udobno stanovanje za učitelja, lep vrt za zelenjavo poleg šole in kljub tem ugodnostim se šolsko leto 1923/24. še danes ni pričelo, ker nismo dobili učitelja, tako so otroci brez šolskega pouka že šest mesec. Le gosp. župnik poučuje krščanski nauk. — Ljudje plačujejo velike in težke davke za prazen nič. Zato se ne širi brez vroka nevolja med ljudstvom. Prejšnje šolsko leto so bili otroci strogo kaznovani za vsako zamudo, komu gre pa sedaj graja za to brezbriznost. Zadnji čas je, da se nekaj stori, da se šola prične. To povemo na uho okr. šolskemu svetu v Litiji in Višji šolskemu svetu v Ljubljani, ako morda še ne veste tega.

d **Umril je v Kamniku 31. januarja dr. Anton Binter,** višji okrajni zdravnik v pokoju. Dasi po rodu Nемеc, je imel sočutno srce za naše ljudstvo in je na stotine ubogim bolnikom rad zastoj pomagal. Ljudje ga bodo ohranili v hvaležnem spominu. Mir njegovi duši!

d **V Javorjah nad Poljanami je dne 6. t. m. umrla v 82. letu starosti Helena Peternel roj. Demšar,** sestra pok. g. Janeza Demšar-ja, župnika v Št. Vidu na Vipavskem, in mati prejšnega župana in stara mati sedanjega župana. Naj počiva v miru! d **Vlak ga je podrl.** Na Svečnico opoldne je šel ob železniški progi pri Medvodah glavnemir Janez Kožuh z Ladje. Blizu ladijske podružnice pride za njim tovarni vlak, katerega seveda ni slišal. Lokomotiva ga zadene in vrže precej daleč proč. Ima zlomljeno levo nogo in je tudi drugače precej poškodovan. Nezavestnega so odpeljali v ljubljansko bolnico.

d **Izkopana je bila iz groba ga Alojzija Ahlin,** gostilničarka na Ježici, ki je pred šestimi tedni umrla. Sumničili so njenega soproga, da je on zakrivil njeno smrt. Pri raztelesenju po zdravnikih se je pa dogladalo, da umrla ni imela nikakih poškodb in da ni umrla nasilne smrti.

d **Nevarna igrača.** Šestletna Anica Kossec iz Trbovelj se je igrala z očetovim re-

volverjem. Pa se je sprožil in zadel deklico v trebuh.

d *Ogenj* je nastal v Trzinu dne 3. t. m. opoldne. Pogorelo je gospodarsko poslopje županu Mihaelu Colnar. Zgorelo je veliko gospodarskega orodja ter vsa krma, tako da ni imel prav nič živini položiti. Ker je župan vsej okolici dobro znan in priljubljen, mu ljudje radi pomagajo. — Upati je, da mu bodo še nadalje prišli na pomoč, ne le domače ampak tudi sosedne občine, ker škoda je ogromna. — Neumornemu trudu gasilnih društev iz Mengša, Domžal, Stoba in Trzina se je zahvaliti, da se požar ni razširil na sosednja poslopja. — Goreti je začelo v steljnaku, kjer je ogenj zanetil, kakor se splošno sodi, neki slaboumen otrok.

d *Novice iz Amerike*. V Forestu City, Pa, je ubil v jami voziček Franca Končarja, doma iz Vač pri Litiji. — Iz Gilberta, Minn. poročajo: Vzpenjača se je v rudniku aredi luknje ustavila radi obilnega ledu. Inženjer ni ugledal tega ter je odvil žično vrvo do konca. V tistem trenutku se je led, ki je vzpenjačo zadržal, odtopil in vzpenjača je treščila na dno rudnika z veliko silo. Vzpenjača je padla kakih 40 čevljev globoko v rudnik. Na njej se je nahajalo pet rudarjev, med njimi so bili štirje naši rojaki in en Finec. Rojak Frank Pres si je pri tej nesreči nogo zlomil. Frank Finec se je težko poškodoval. Rojak Janez Kustel si je zlomil desno rebro. Rojak Janez Rejec si je zlomil desno roko in tudi na glavi poškodoval. Finec se ni hudo poškodoval, dobil je le par prask. — Kakor preje že po par drugih večjih slovenskih naselbinah, se je dne 20. januarja t. l. vršil slovenski katoliški shod tudi v Chicagu. Bil je izborna obisk in se je razvil v lepo manifestacijo slovenske in katoliške misli. Prirediteljica je bila Kranjska slovenska katoliška jednota. Dopoldne je bila slovesna sv. maša v slovenski cerkvi sv. Štefana, kamor so udeleženci odkorakali v slovesnem sprevodu. Popoldne se je v cerkveni dvorani vršilo zborovanje.

d *Obhajanje boljše božiča*, pri čemer je rdeča mladina sramotila krščanske obrede, je letošnje leto ruska vlada prepovedala. Ni kazalo.

d *V hipnotizmu*. V Zadru v Dalmaciji je pred nekaj tedni neki hipnotizer pred polno dvorano ljudi hipnotiziral (umetno uspaval) nekega policista. Nato mu je dal pipo s pozivom, naj z njo strelja na ljudi v dvorani. Policist pa je pipo vrgel proč, potegnul revolver in ustrelil tri gledalce. Ko se je policist zbudil in zvedel, kaj je naredil, je znoel. Hipnotizerja so zaprli.

d *Najmlajša stara mati*. Vsaka dežela ima svoje rekorde, Japonska ima ta rekord, da ima najmlajšo staro mater na svetu. Stara je 28 let. Omožila se je, ko je bila stara 13 let; kmalu je dobila hčerko, ki se je omožila v 14 letu. Ta je kmalu dobila dečka in sedaj 28 letna stara mati pestuje svojega vnuka. Ta vnuk ima poleg stare matere potem še prababico in praprababico. Zakaj stara mati tega otroka ima tudi še staro mater, ki je stara že 92 let, a vendar še živi.

d *Ziri*. Prosimo mnogo krajše dopise. (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

POLITIČNI ZAPISKI

p *Hude levite* je bral vladi poslanec dr. Kulovec ob priliki proračunske debate v narodni skupščini. Najprej je dokazal, kakšno izdajstvo nad Slovenci in Hrvati je učinil Pašić z italijansko pogodbo, da za 700 tisoč Hrvatov in Slovencev v Italiji niti prsta ni zganil, dočim bi za vsakega pravoslavnega Srba v Macedoniji vojsko napovedal. Dr. Kulovec je nadalje izjavil, da ni nobenega mostu med centralizmom in avtonomijo, ki jo neizprosno zahteva SLS. Popisal je grozne posledice Pucelj-Zerjavovega centralizma ter končal s klicem, ki ne bo nikdar utihnil: izpremema ustave. Poldrugourni govor je vplival na vladne stranke kot ploha. Kar potuhnile so se, vsa opozicija pa je burno ploskala. Tako SLS izvaja, udarec za udarcem, dokler se ne zruši vsa Pucelj-Zerjav-Pašičeva centralistična stavba.

p *Govor poslanca Brodarja*. Govor naših poslancev vsa zbornica vedno z veliko pozornostjo posluša. Zakaj stvarne, dobro premišljene in neizprosno dosledne izjave SLS vzbujajo tudi v vladnih krogih spoštovanje. 9. februarja je govoril poslanec Brodar. Najprej je obrazložil »bratstvo in enakost«, kakor ga doumevajo Srbi, nato pa je prešel na nekatere tipične posameznosti proračuna, ki to enakost in ljubezen kaže v najbolj temni luči. Dočim se enemu delu dajejo najraznovrstnejše in celo protustavne svobodščine, se drugemu delu nalagajo bremena, kakor da živimo v srednjem veku. Za pojasnitev teh nečutenih razmer, ki so jih zakrivali oni, ki so glasovali za centralizem, je poslanec Brodar navedel več dra-

VOJAŠKE ZADEVE.

d *Vpoklicani so* 20. februarja novinci, ki so potrjeni k pehoti (pešadiji), letalcem, pionirjem, pontonerjem, telegrafistom in k obrtniški četi.

d *Preložitve nastopa vojaške službe*. V mnogih slučajih bi bilo za mladeniča ali njegovo družino zelo neprijetno, ako bi moral takoj isto leto nastopiti vojaško službo, ko je bil potrjen. Zato dopušča vojaški zakon, da se novincu nastop vojaške službe preloži in sicer v sledečih slučajih: Če sta v isti družini samo dva za delo sposobna brata in eden od teh služi pri vojaki, tedaj se drugemu, če je tudi potrjen, nastop vojaške službe odloži za toliko časa, da prvi odsluži svoj rok. — Ako sta iz ene družine vpklicana dva novince naenkrat, se na prošnjo družine enemu preloži nastop vojaške službe, dokler drugi ne odsluži. — Tudi rednim dijakom visokih, srednjih in podobnih šol se dovoli odlog vojaške službe, da dovrše študije; vendar se jim ne odloži preko dovršenega 27 leta starosti. — Ako je vojaški novinec obsojen na zaporno kazen, se mu odloži nastop vojaške službe, dokler ne prestane kazni. — Mladenič, ali družina, ki reflektira na ugodnost preložitve vojaške službe, naj pošlje pismeno prošnjo komandi vojnega okruža.

stičnih, s številkami in dejstvi podprtih primerov. Splošno pozornost so zbudila odkritja, kako se iztirjavajo davki v Sloveniji in kako v Srbiji. Nadalje je govornik navedel neenakost glede plačevanja posameznih vrst davkov, taks, trošarin, carin in monopolov. V daljših izvajanjih je črtal položaj naših kmetov-vojakov. Posebno je v svojem govoru podčrtal nezno stanje kmetijskega stanu, za katerega se je zavzel s tako ljubeznijo in iskrenostjo, da mu je pritrjevala cela zbornica. Svoj govor je končal s krepko izjavo, da mora proti takemu pristranskemu, protiljudskemu in centralističnemu režimu v imenu slovenskega ljudstva nastopiti z vso odločnostjo in glasovati proti njemu.

p *Nepopoljšljivi centralisti*. Liberlaci pod vodstvom velikega svobodomiselnega slovenozorca dr. Zerjava so imeli — kakor smo že poročali — zaupni shod. Na tem shodu so proglasili, da niti za las ne odnehajo od vidovdanske ustave, ki je slovenskemu kmetu, obrtniku, delavcu in uradniku ukradla že na stotine milijonov iz žepa. Cela prečanska Jugoslavija je danes prepričana, da je vidovdanska ustava zlo, na katerem se bo naša država razletela, če se čimprej ne odpravi. Ne tako naši »Domovinarji« in »Jutrovci«. Na zboru zaupnikov sta dr. Zerjav in dr. Kramer govorila, da je centralizem program, od katerega liberalci ne odnehajo in v tem smislu piše zadnja »Domovina«, da se dado »na temelju vidovdanske ustave vse razmere v državi lepo urediti«. Kako lepo se na temelju vidovdanske ustave vse razmere urejajo, skušamo na svojih žepih. Liberalci so nepopoljšljivi centralisti.

p *Opozicijski blok*, to je zveza vseh protivladnih strank z namenom, da se vrže sedanja centralistična radikalna vlada in da se začne revizija ustave, skuša osnovati dr. Korošec. Dogovarja se s predsednikom demokratske stranke Davidovičem, ki je pripravljen stopiti v blok. Davidovič pa ima velike težave s Pribičevićem in prečanskimi demokrati, h katerim se štejejo tudi slovenski liberalci. Pribičevićevi pristaši v demokratski stranki so odločni pristaši centralizma, kar je pokazal tudi nedeljski zaupni shod, ko sta dr. Zerjav in dr. Kramer proglasila centralizem za svetost, ki se je ne sme nihče dotakniti. V istem smislu piše zlasti »Domovina«, ki se našim ljudem tako vsiljuje. Opozicijski blok bi bil že davno ustvarjen, ko ne bi na vse strani skušal ovirati Pribičević. Če se posreči Davidoviču Pribičevića ter njegove slovenske in hrvatske centraliste premagati, se bo blok ustvaril. Če se to zgodi, so pa tudi Radičevci pripravljani iti v Belgrad in pomagati SLS boriti se zoper vlado.

p *Nepopoljšljivi centralist* je tudi gospod Pucelj, ki sicer šviga-švaga čez dva praga. V narodni skupščini je imel načelen govor o proračunu. Dočim je naš poslanec dr. Kulovec odločno povdarjal naše neizprosno stališče, ni g. Pucelj v svojem govoru niti besedice znil proti centralizmu. Umevno: na shodih v Sloveniji ga poslušajo samostojneži in tem natvežeš, kar hočeš, v Belgradu pa poslušajo gospodje radikalni ministri, kateri Pucelju plačujejo »Narodni dnevnik«. Zato treba previdnosti!

(Dalje glej na naslednji strani spodaj!)

NAZNAVILA

Knjžica »Dekle z Močevjac« je izšla in smo jo že doposlali vsem novim naročnikom in pa vsem starim, ki so jo plačali. — Ugodnost ali nagrada, ki smo jo zadnjič obljubili, velja nepreklicno samo do 29. februarja. Po preteku tega časa mora za knjižico brez izjeme vsak plačati polno ceno (7 Din za izvod). — Do gori navedenega dne more novi naročnik dobiti knjižico brezplačno in stari naročnik za ceno 3.50 Din, ako poravnata do tega dne celoletno naročnino na »Domoljuba«. — Plačil po tem dnevu ne bomo več vpoštevali pri pošiljanju nagrad.

List smo začeli ustavljaljati z današnjo 7. številko. Ustavljanje bomo nadaljevali prihodnji in naslednji teden in bo s koncem meseca dovršeno. Kdor torej želi, da mu bomo list redno dalje pošiljali, naj nemudoma, zanesljivo pa vsaj do konca tekočega meseca plača vsaj polletno naročnino. Zamudnikom bomo mogli dopošiljati zadržane številke »Domoljuba« le toliko časa, dokler jih bo kaj v zalogi.

Pozor naročniki, ki še niste obnovili naročnine! Zadnje dni je na naše upravnitvo došlo vprašanje, če moremo ustreči onim naročnikom, ki niti polletne naročnine morejo utrpeti naenkrat. Ustreglo naj bi se jim na ta način, da bi od takih naročnikov sprejemali izjemoma tudi četrtletno naročnino (ali okroglo 10 Din). — Na to odgovarjamo, da bi tak način plačevanja povzročil upravi mnogo več dela, da pa hočemo kljub temu vpoštevali sedanje izredne razmere, ki jih posebno trdo občutijo nekateri kraji naše domovine. Sprejemali bomo torej tudi taka delna plačila, ako s tem ustrezemo ubožnejšim naročnikom. — Ta izjema pa ne velja za skupne odjemalce, pri katerih določa način plačevanja samo dotični poverjenik.

Položnice, za obnovitev naročnine smo poslali pred novim letom vsem posameznim naročnikom. Ako jo je kdo izgubil, mu lahko postrežemo z novo. Zahtevajte jo po dopisnici. Tudi novi naročniki naj zahtevajo položnico po dopisnici, ker si s tem prihranijo poštino za pošiljatev denarja.

n Zadržano-gospodarski tečaji se bodo vršili v bodočem tednu: V odice v pon-

p Večkratni milijonar Kristan zopet prireja shode med delavstvom. Socialistično delavstvo je ali neskončno potrpežljivo ali pa neskončno neumno.

p Sporazum z Italijo je zunanji minister dr. Ninčić vendarle predložil narodni skupščini v odobritev. Izvolil se je odbor, ki bo pogodbo preresetal.

p Znižanje števila ministrov. V zakonodajnem odboru so predlagali poslanci SLS da se število ministrov zniža na 12. Predlog je bil proti glasovom vladne stranke sprejet.

p Dr. Setpel potuje. Avstrijski kancler prelat dr. Seipel rad potuje po glavnih mestih evropskih držav in si dela prijatelja. Sedaj se mudi v Rumuniji.

deljek, dne 18. februarja; Mengeš v torek, dne 18. februarja; Boh. Bistrica v sredo, 20. februarja. — Tečaji so enodnevni. — Predavanja se prično med 8. in 9. uro dopoldne. — Predavatelji iz Ljubljane bodo predavali o kmetijskem zadružništvu (zlasti o kreditnem in blagovnem), o kmetijskem gospodarstvu (živinoreja, prašičarjeja, mlekarstvo, gnojenje itd) in o potrebi ter pomenu strokovne organizacije. — Člani zadrug, zlasti člani načelstev in nadzorstev, udeležite se polnoštevilno tečaja in privedite s seboj tudi druge!

n Ustanovni občni zbor novomeškega okrožja Kmetijskih zvez se vrši v pondeljek, dne 3. marca v Rokodelskem domu v Novem mestu. Kot delegati se vabijo k ustanovitvi vsi odborniki Kmetijskih zvez sodnih okrajev Novo mesto, Trebnje, Žužemberk, Črnomelj in Metlika. Ti kraji bodo spadali v okoliš okrožja. Občni zbor bo ob 10. dopoldne in bo na dnevnem redu najbrž tudi poročilo poslanca.

n Kmetiska zveza na Homcu priredi v nedeljo dne 17. febr. po sv. maši ob 10. javen shod. Poročal bo g. posl. Strcin. Vsi prištaši uljudno vabljeni.

n V Trziču se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. ob četrt na 10. v »Našem domu« občni zbor in shod Kmetijske zveze, h kateremu ste vabljeni posebno okoličani.

n Redni občni zbor Obrtne zveze v Novem mestu se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. ob 1. popoldne v Rokodelskem domu. Udeležba vseh članov je strogo obvezna. Vabimo na občni zbor tudi one obrtnike, ki dosedaj še niso vpisani v naši obrtni organizaciji, pa želijo vstopiti.

n Telovadni odsek Orel v Smedniku priredi v nedeljo, dne 17. februarja ob 3. popoldne v društveni dvorani akademije z zelo izbranim sporedom. Prijatelji koristne in lepe organizacije prisrčno vabljeni!

n Ježica pri Ljubljani. V nedeljo, 17. t. m. ob 3. popoldne priredi tukajšnji »Orel« telovadno akademijo s prav zanimivim sporedom v slovo bratom, ki odhajajo v prihodnjih dneh v vojaško službo. Vsi prijatelji, zlasti pa svoji vpoklicanih bratov, se prav prijazno vabijo, da se udeleže v polnem številu poslovilne akademije. Bog živi!

n Izobraževalno društvo v Dražgošah priredi v nedeljo 24. februarja lepo tridejanko »Na dan sodbe«. — Vabimo domačine kakor tudi okoličane, da prihite v obilnem številu v naš goraki raj!

n Slov. kat. izobraževalno društvo v Dravljah ponovi v nedeljo, 17. februarja t. l. radi velikega zanimanja prvokrat igrokaz »Uničeno življenje«. Začetek ob 6 zvečer. Vabljeni zlasti obiskovalci iz okolice. — Bog živi!

n Pevski odsek izobraževalnega društva v Št. Jakobu ob Savi priredi v nedeljo, dne 17. februarja pevski koncert. Na sporedu so poleg pesmi tudi kupleti in šaljiv prizor. Prijatelji poštene zabave uljudno vabljeni.

n Vinarsko društvo za politični okraj novomeški v Novem mestu ima svoj letošnji občni zbor v nedeljo, dne 24. t. m. ob pol 10 v prostorih državne kmetijske šole na Grmu. Pri tej priliki se bodo sprejemali novi člani. Ker je glavni namen društva podpirati težnje vinogradnikov, je želeli,

da je vsak zaveden vinogradnik v njegovih vrstah.

n Vinsko pokušnjo priredi Vinarsko društvo v Novem mestu o priliki svojega zborovanja v nedeljo, dne 24. februarja ob pol 11 v prostorih državne kmetijske šole na Grmu. Vabijo se tako vinogradniki, ki imajo dobro vino na prodaj, kakor tudi kupci, ki želijo dobro vino nakupiti, da to prireditev posetijo.

Največji davek plačaj, če kupiš blago po previsoki ceni zato ti svetujem, da greš v trgovino Mihajlo Lapuh, v Škofjo Loko, Spodnji trg, kjer kupiš vsakovrstno manufakturno blago za moške in ženske obleke po 10–20% znižani ceni.

ZOPER SLABOKRVNOST, BLEDICO, SLABO PREBAVO in OSLOBELOST vsake vrste priporočajo zdravniki najbolj aromatično ZELEZNATO TINKURO, ki jo izdeluje lekarna na Vrhniki. Ista ne kviri zob in je izvrstnega okusa, zato jo uživajo z najboljšim uspehom odrasli in otroci. Pol-litrska steklenica stane 20 Din (80 kron). Razpošilja se zaradi izkoriščanja poštne najmanj 3 steklenice. — Pišite na lekarno pri »ANGELU VARIHU« na VRHNIKI! 699

Pozor! Preselitev!

Popolnoma varno naložite svoj denar pri

»Vzajemni posojilnic«

v Ljubljani — r. l. s. o. z.

ki se je PRESELILA iz hiše Uršuhinskega samostana na Kongresnem trgu poleg nunske cerkve v lastno novo palačo na MIKLOŠIČEVI cesti poleg hotela »UNION«. — Hranilne vloge se obrestujejo

po 6%

brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo

po 5 1/2%, vez. tudi po 6 1/2%

VARNOST za hranilne vloge je ZELO DOBRA, ker poseduje Vzajemna posojilnica relativno večino delne stavbne delniške družbe hotela »Union« v Ljubljani. — Vrhu tega je njena last nova lepa palača ob Miklošičevi cesti, več mestnih hiš, stavbišč in zemljišč v tu- in inozemstvu. — Denar se naloži lahko tudi po poštah položnicah. 5881

Dekle može se posvečvati,
Kako zamorca bi oprali: —
In konečno se je sklenilo,
Uporabiti — Zlatorog-milo.

Nadaljevanje sledi.

GOSPODINJA

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Vrednost denarja 12. febr.: lira Din 8.80, dolar (ček) Din 83.50, dolar (denar) Din 82.50, francoski frank 3.75—3.80, švicarski frank Din 14.60, funt-sterling Din 860, čehoslov. krona Din 2.40—2.45, 1000 avstr. kron Din 11.80, 1 biljon nemških mark Din 20.—.

CENE.

g Tržišče z umetnimi gnojili. Povprečna cena za umetna gnojila pomladne sezone: superfosfat 125 do 135 Din z vrečami, brutto za netto, ob postaja; kalijeva sol 155 do 165 Din; apneni dušik 320 do 330 Din; 17 do 18 odst. Thomasova žlindra 160 Din z vrečami, brutto za netto; vse za 100 kg. Pričakuje se nazadovanje cen.

g Iz tržišča jajc. V Hrvatski in Slavoniji stanejo jajca komad 2.50 do 2.75 Din, na Štajerskem 2.50 Din. Po podatkih izvažna Hrvatska in Slavonija 960 vagonov, Slovenija 260, Bosna 110, Banat 200, Bačka 890 in Srbija 150 vagonov. Na tujih tržiščih se najraje kupuje in najbolje prodaja hrvatsko in slovensko blago. V kakovosti nam konkurira samo Ogrska, važna je tudi Bolgarija.

g Vinski trg. Pogajanja Italije s Češkoslovaško so končana, pogodba sklenjena in podpisana. S to pogodbo je dobila Italija iste ugodnosti za uvoz vina v Češkoslovaško kakor Francija, namreč 50 odstotkov znižanje carine, kar znaša 4.50 Kč pri litru. To ugodnost si je pridobila tudi Portugalska. Ena država za drugo se skuša udomačiti na češkoslovaških vinskih tržiščih, medtem ko mi izgublamo počasi še tisto kar smo imeli. Naša vlada ne povseča vinski industriji nikake pozornosti in kapital v velikih vinskih zalogah leži brezploden. V pretečenem tednu je bil promet z vint iz Vršaca nekoliko živahniji. Cene temu vину so bile trdne in so se menjale med 3 do 5 Din. Vina iz okolice Negotin-Smederevo so imela v zadnjem času manj prometa. V Dalmaciji vlada stagnacija, cene nespremenjene. V Hrvatski se kupuje po večini za Zagreb. Cene hrvatskih vin se sučejo od 3.50 do 5 Din. Promet s slovenskimi vini je bil v zadnjem času zelo slab. Boljša namizna vina so imela ceno od 5 do 7 dinarjev.

ZIVINA.

g Cene živini. Ljubljana, dne 6. februarja. Na današnji sejem so prignali 396 konj, 140 volov, 53 krav, 9 telet in 15 prašičev. Povprečne cene za kg žive teže: voli I. vrste 14 do 14.50, II. vrste 13 do 14, III. vrste 12 do 13, krave za klobase 8.50 do 9 Din; plemenske krave so se tržile po istih cenah kakor dobri voli. Kupčija je bila srednja. Manjkali so zunanji kupec zlasti na konjskem tržišču. Par dobrih konj je stal prilično do dvajset tisoč dinarjev. — Maribor, dne 8. februarja. Na današnji svinjski sejem so prignali 129 svinj. Cene:

prasi, 5 do 6 tednov stari, komad 100 Din, 7 do 9 tednov stari 295 do 300 Din, 3 do 4 mesece 400 do 650 Din, 5 do 7 mesecev 950 do 1125 Din, 8 do 10 mesecev 1250 do 1300 Din, 1 leto 1750 do 1875 Din. En kg žive teže se je tržil po 22 do 22.50 Din, kg mrtve pa po 26.50 do 30 Din. Za izvoz ni bilo nič prodano, ker so pripeljali le plemenske svinje.

DAVKI.

g Davčna izprememba v Rusiji. Do 1. januarja t. l. so plačevali ruski kmetje davke v naturalijah (v živilih), zlasti v žitu; od tega dne dalje pa se je naturalni davek zopet izpremenil v denarnega. To izpremembo so kmetje že davno zahtevali. Naturalni davek so uvedli boljševiki leta 1918., ker kmetje niso hoteli prodajati svojih pridelkov rdeči armadi, iz inozemstva pa je bil vsak uvoz vsled pomorske blokade (zapora) nemogoč in pa, ker je zaradi parletne suše nastala po vsej državi grozna lakota. Narodni komisariat za prehrano, kateri je zbiral davke v živilih, je vsled te reforme s 1. januarjem t. l. ustavil svoje poslovanje; vsi mnogoštevilni uradi tega ministrstva so razpuščeni. Nadaljno pobiranje davkov je prevzel finančni komisariat. — Kljub tej spremembi, ki velja šele od letošnjega leta dalje, pa je Ukrajina že v preteklem letu plačala samo četrtino davka v naturalijah, ostale tri četrtine pa v denarju, to pa zato, ker so zavlada v Rusiji zopet ugodne prehranjevalne razmere.

ZADRUŽNISTVO.

g Mlekarske zadruge v naši državi. V Jugoslaviji imamo 78 mlekarskih zadrug; od teh je 46 v Sloveniji. Te zadruge producirajo letno 3.900 q sira in 7240 q surovega masla. Mleko izvažajo zadruge zlasti v Italijo.

RAZNO.

— Spomenica izvoznikov jajc. Finančni minister dr. Stojadinović je prejel od izvoznikov jajc spomenico, v kateri se zahteva znižanje izvozne carine na jajca od 300 Din (za 100 kg netto) na 100 Din. Brez tega znižanja carine je, kakor trde izvozniki, onemogočen vsak izvoz. Prošlo leto se je izvozilo za pol milijarde, kar je prineslo državi okrog 50 milijonov Din. Naš izvoz jajc je bil prej v glavnem usmerjen v Švico, ki je služila samo za tranzit. V zadnjem času so se jajca izvažala največ v Francijo, Španijo, Italijo, a v najnovejšem času v Češkoslovaško in zlasti v Nemčijo. Nemčija je sedaj najboljša odjemalka jajc iz Jugoslavije. Paš zaradi tega zahtevajo izvozniki znižanje carine, ker bi sicer na važnem nemškem trgu podlegli ruski konkurenci. Finančni minister je obljubil, da bo na eni prihodnjih sej ministrskega sveta predlagal znižanje izvozne carine na jajca.

g Rusko žito v Trstu. V teku decembra pr. l. in januarja t. l. je prišlo v trža-

ško luko 32.000 ton ruskega žita, od katerega se je 17.000 ton razpečalo v Italijo, ostalih 15.000 ton pa je šlo v Avstrijo in Češkoslovaško. Rusko žito je postalo v zadnjem času glavni konkurent našemu.

g Nabava pšenice za seme. Po odobrenju ministrskega sveta je ministrstvo za poljedelstvo in vode določilo 4 milijone dinarjev za nabavo jare pšenice in ječmena iz Češkoslovaške. To žito se bo razdelilo, oziroma razprodalo med prebivalstvo za seme, ker je prvovrstne kakovosti.

POKUSITI JE TREBA razne vrste testenin «Pekatete». Temu dišijo ene, drugemu druge, akoravno so vse izdelane iz enega testa.

NAHOD? GLAVOBOL? Zobobol? Trganje? Odrčete večkrat mišice in živci? Prijetno čustvo kreposti prinese pravi Fellerjev Elzalluid! Najboljše hitno sredstvo, lajša bolečine, osvežuje in jači ta čez 25 let priljubljen kosmetikum za nege kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštino stanejo 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev in 10 odstotkov doplatka. Razpošilja: Lekarnar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrž št. 16. Hrvatsko.

STALEN in DOBER ZASLUZEK do bite na ljubljanskem pokopališču Sv. Križa. Pripravno je za delavce iz ljubljanske okolice. Zglasiti se je pri upravitelju na pokopališču.

Pfaff šivalni stroji
so najbolj priporočljivi. — Cene solidne.
Plaćljivo na obroke.
IGN. VOK
LJUBLJANA & NOVOMESTO.

719

A VIII 603/23-14

DRAŽBA!

V Zunanjih Goricah pri Brezovici se prodaja dne 17. februarja 1924 ob 3. uri popoldne na licu mesta prilična hiša št. 57, zidana, z opeko krita, 2 sobi, veža, kuhinja, hlev, svinjak, kozolec, 2 nivi 1 travnik, skupna mera 11.316 m² ter nekaj premičnin. — Cena 35.300 Din. Pogoji pri podpisnem sodišču, soba št. 33.

OKRAJNO SODIŠČE V LJUBLJANI, ODD. VIII.
dne 26. februarja 1924.

VESELJE IN ZADOVOLJSTVO

nije z obraza vsake gospodnje, ko vidi snežno-belo perilo. Z lahkoto in malo denarja doseže to, ako kupuje vedno le

MILO „GAZELA“
katerega dobi v vsaki trgovini!

GOSPODAR

DELO NI SRAMOTNO.

Kljub jasnim krščanskim pojmom v vrednosti dela, tičimo še prav zelo v docela nekrščanskem umevanju dela, kakor da bi bilo delo sramota. Kakor da bi se s tem, če se ženska ogne domačemu delu, kar dvignila v višje kroge in bi postala kar čisto druga! Napačno pojmovanje dela in pa dolžnosti zanj je vzrok delamrznosti. In vendar prav dobro vemo, da se naše moči v delu najbolj izkažejo, razvijejo in izpopolnijo. Tudi vsa izobrazba je delo, namreč predelava zunanega v notranje. Lahko torej rečemo, da je naše domače delo z vsemi napori in težavami obenem tudi vaja našega duha, torej prava izobrazba. Vprav me ženske imamo v svojih domačih delih, nekako predvajo za potrpežljivost in zbravnost, razumevanje in odpoved, ki je življenje toliko zahteva od nas in spada k naši osebnosti zaradi našega ženskega poklica. V domači hiši, ob domačem delu, pri domačih razmerah se navzame dekle one ženskosti, ki ji je potreba, kras in ponos vse skozi v življenju. In prav v domači hiši ima za to toliko prilike.

Dom, ali veš, kaj je dom? Pravijo — in izkušnja to potrjuje — da vrednot dom spoznamo šele tedaj, ko ga nimamo več. Ti pa veš tudi že sedaj, ko ga imaš — in najsi je tudi le mala lesena hišica — koliko je vreden. Doma so tvoji najdražji in zato ti je dom tudi toliko drag, ima tako moč do tebe in tak blagodejen vpliv, da ti v tujini misel na dom prežene vse temne oblake.

Te tajne sile, ki te vežejo na dom, pa so obenem tudi vzrok in nekaka gonilna sila, da za ta svoj dom delaš in sicer rada delaš. Koliko ti je na tem, da je dom čeden in snažen! Še v poznih urah v soboto zvečer ti ni odveč, da osnažiš v domači hiši, česar po dnevu zaradi drugega dela nisi utegnila. Ponosna si, ako veš, da je vse v redu v sobi, v kuhinji in shrambi. V tvojih rokah je red in snaga v domači hiši. Na ta način postane dom nekako del tebe same. Navadno se sliši: »Kakršne so ženske pri hiši, tak je tudi dom.«

V tvojem delu in v tvojih rokah pa je tudi domači mir. Ti si takorekoč solnce v domači hiši. Iz tebe mora izžarevati veselje, zadovoljnost, prijaznost in dobrota, češar vsega potrebuje tvoj dom in njegovi prebivalci. Ni pa lahko to delo. Treba je mnogo tihega truda, premagovanja in samozatajevanja, da moreš nuditi vsakemu to, česar pričakuje od tebe kot od žene, matere, gospodinje. In vendar: karkoli daš izmed teh dobrot svoji okolici, vse ti je bogamed to povrnjeno pri zavesti, da si ti središče vse domače hiše, da se vsi zbirajo pri tebi in so ob tebi zadovoljni in srečni. Tedaj za-čutiš resničnost pregovora, ki pravi, da je dajati slajše nego jemati.

Veš pa prav dobro, da te k tej zadovoljni in tihi sreči vodi le pot dela, delo za dom, za lastno družino, pa tudi delo za

vse one, ki iščejo pomoči pri tebi. Tako se širi blagoslov tvojega dela preko domače hiše v svet. Cutila si že morebiti, da te je k takemu delu izven doma gnala neka nepoznana moč, ki se ji nisi mogla ustavljati. Glej, Bog sam te je vodil, da si obdarila tudi druge s sadovi svojega nesebičnega dela.

Ko vidiš, da ne samo tvoj dom, ampak vsa tvoja okolica, takorekoč ves svet pričakuje tvojega dela, ali si moreš še misliti, da bi bilo to delo sramotno?

RAVNANJE Z MOŠKO OBLEKO.

Koliko blaga je treba za obleko, vedo v vsaki prodajalni; vendar je dobro, da se pogovori kupec prej s svojim krojačem in da vzame kak decimeter več, posebno pri otrocih. Ko je blago kupljeno, pride še enkrat pogovor s krojačem. Tu se je treba natančno dogovoriti in premeriti še enkrat blago. Posebno pri otroških oblačkih ne more gospodinja nikdar dovolj strogo naročati krojaču, da jih ne naredi premajhnih. Res ni zdaj več navada, da bi se naredila obleka tako velika, da bi otrok kar izginil v rokavu, kakor je bilo včasih, ker je bila obleka vmišljena za par let naprej; toliko velika pa mora le biti, da ne bo že čez dva meseca pretesna in prekratka. In vezati, tiščati ne sme otroka nikjer, posebno v ramah ne.

Odrastli ima pa vsak zase pravico, da je glede prirojitve obleke natančen, krojač bo rekel siten. Lepo ukrojena obleka te povzdigne, več velja lepi kraj kakor blago. Pomeri raje večkrat. Važno je, da se položi ovrtnik lepo, da so rame dobro podložene, da so prsa široka in da imaš dovolj prostora v rokavih, ki ne smejo biti prekratki, kar je smešno. Kratki »rokavci« se moškimi ne podajo posebno. Povojni krojači ne podlagajo obleke, kakor bi treba, prej sta obdržala »rekele« ali suknja dolga leta svojo obliko, zdaj se raztegne kmalu, razobliči in tudi razpara. Slabo sešita obleka pa je slabo izpričevalo žalostnega mojstra. Hlače, ki niso prav podložene na kolenu, v žepih, v koraku in v pasu, se nosijo jako slabo, klobuki na kolenih pokvarijo ves vtis.

Lepo zgajeno je prinesel učencec obleko domov. Zakaj je kmalu taka, kakor da ni videla še nikdar železa? Taka je obleka, kakor ravnaš ž njo. Okrtači jo vselej, kadar jo spraviš, »rekele« obesi na obešalo z ramami in ogrni ga z životnikom, hlače raztegni po dolgem, uravnaj tako, da ležita oba hlačnika enako, kakor sta ogajena, stisni jih v klešče in obesi; ako pa nimaš hlačnih klešč (obešala), jih deni po dolgem v predal. Če jih zganeš, jih prelomi v kolenu. Ako visijo, ne da bi bile v kleščah, se razvesijo, da je grdo.

Moško obleko, posebno hlače, je treba večkrat zlikati, potem je kakor nova. Čiste hlače raztegni po mizi najprej po širini in uravnaj kolena. Zmoči platneno, bolj debelo cunjjo v čisti mrzli vodi, ožmi dobro in

položi na koleno. Nato pojdi hitro z razbeljenim likalom enkrat po cunjji in odloži likalo. Uravnaj hlače zopet, tako da je guba od glajenja ob robu po celem hlačniku enaka (najbolje je, da se pripne), deni mokro cunjjo gor in pojdi hitro z likalom po njej. Cunjja se ne sme posušiti, sicer bi dobile hlače »spegle«, treba jo je zmeraj znova zmočiti. Hlače ostanejo malo vlažne, pa to se skadi hitro. Železo mora biti belo. Gladi se najprej koračna stran hlač, potem žepna stran, nato se primeta obe hlačnici, uravnata in stisneta v klešče.

(Konec sledi.)

KUHINJA.

Limonina omaka. V razbeljeno maslo deni nekoliko stočenega sladkorja, da se zarumeni, prideni moke in drobtin, precejen sok ene limone in nekoliko drobno zrezanih lupinic. Ko se dobro prekuha, precedi in daj na mizo.

Limonin sok za čaj. Obribaj posrednjevelikih limon. Iztisni sok in ga precedi. Sok in obribane lupine kuhaj 2—3 minute v zavretem izčiščenem sladkorju. Sladkor se izčisti na sledeči način: V pol kile sladkorja vlij dobro osminko vode in pusti, da se raztopi. Raztopljeno daj na ogenj, prideni iz enega beljaka sneg in mešaj toliko časa, da se segreje. Ko sladkor dobro zavre, prilij 1 žlico mrzle vode, odstrani od ognja in poberi po vrhu nabrane umazane pene. Ko zopet zavre, naredi isto kot prvič, samo mesto vode prilij 1 žlico hudega jesiha. Odstrani s snažno v vroči vodi namočeno krpo umazanijo, ki se je nabrala na straneh posode, v kateri si kuhala sladkor. V tako izčiščen sladkor deni sok in lupinice. Vse skupaj naj še dobro zavre, pa je gotovo. Shlajeno stoči v primerne steklenice in zamaši. Ker se ne pokvari, je priporočljivo, da si pripraviš ob času, ko so limone najcenejše. Ena žlica tega soka zadostuje za skodelico čaja.

IVAN ŽUMER — CERKNICA

Hiše treznega in poštenega HLAPCA
ki bi bil uporaben tudi za vinsko klet, v starosti
od 25 do 40 let. — Plača po dogovoru.

Kje je moj veštr?

IZOBRAZBI

Ali ste že kaj gnojili sadnemu drevju?

Nič? — Škodaj! Pogledajte malo po drevju! Dobra sadna letina se nam obeta. Vse je tako lepo brstnato. Pa kaj pomagal? Komaj bo dobro ocvetelo, pa bo zmanjkalo hrane in mnogobrojni zarodek bo na tleh, vaš žep na jesen pa prazen. — Vam se nekam čudno zdi tako prerokovanje. Pa je tako? Iz nič ni nič! Zakaj pa njive tako pridno gnojite, pa travnike! In v vinograde bi radi zvelikli ves gnoj. Le malo prevdarite, pa boste kmalu uvideli, kako veliko krivico delate sadnemu drevju, sebi pa škodo.

Sadno drevje raste na istem mestu deset- in desetletja. Od kod pa naj jemlje hrano, da bi ven in ven rodilo? Res, da prodirajo njegove korenine na globoko in široko, toda sčasoma pa vendar porabijo vse, kar morejo doseči in nazadnje mora drevo stradati, ako mu ne priskočite na pomoč.

Kar takole zapuščeno in negnojeno drevo kako leto vendarle nabere toliko snovi, da nekaj preostane za plod, res da obroditi tudi brez gnojenja. Toda zemljo pod seboj tako izveče in izmolze, da potrebuje potem najmanj eno, navadno pa še več let, da se poživí in da pridejo korenine do novih virov redilnih snovi. Odtod taka nerednost v rodovitnosti našega sadnega drevja — neredna rodovitnost, ki je ne najdemo skoro pri nobeni drugi kulturni rastlini, ker vse druge pač redno gnojimo. Dokazano pa je, da redno gnojenje sadno drevo tudi redno rodi, ako ni kake posebne ujme med cvetjem.

Pravite, da je težko gnojiti sadnemu drevju, ker primanjkuje gnoj, pa tudi zato, ker drevje raste v travi in gnoj ne morete spraviti v zemljo tako kakor na njivi ali vinogradu. To je vse res. Zato pa gnojite s takim gnojilom, ki ga najlaže utrpíte, ki ga navadno ne uporabljate za njive in vinograd, in ki ima še to dobro lastnost, da samo zaleze v zemljo. To je gnojnica. Za naše sadovnjake ga ni boljšega in bolj pripravnega gnojila nego je živinska gnojnica, ki jo zbirajo pametni gospodarji v gnojničnih jamah, kjer se zgodi in pokipi. Pozimi in zarana spomladi jo je treba razvažati po sadovnjaku. S takim gnojenjem ne zadostimo samo potrebam sadnega drevja, ampak jako pomnožimo tudi pridelek pod drevjem, najsibo že kakršenkoli, zlasti pa travnat, ki je pri nas najbolj običajen.

Sedaj pa pogledajte malo okrog sebe in preštejte v svoji sosesčini vse gospodarje, ki imajo dobro urejene gnojnične jame! Koliko ste jih videli to zimo, ki so razvažali in polivali gnojnico po sadnih vrtovih? Potem pa pogledajte koliko je takih, ki puste, da se gnojnica izceja noč in dan, leto za letom izpod hleva in izpod gnoja v jarek ob potu, ali pa da teče že od pamtliveka po isti strugi na vrt, da naredi več škode nego koristi.

Kdor ima dovolj hlevskega gnoja in malo drevja, lahko gnoji tudi z njim. Pa ne tako, kakor vidimo prepogostokrat. Vrže namreč par vil gnojja okrog debla, in misli, da je drevo pognojeno. Tako gnojenje bi komaj zadostovalo mlademu drevescu, ki je bilo ravnokar posajeno. Ali ne veste, da ima starejše drevo živice (korenine, ki sprejemajo hrano) daleč od debla, najmanj tako daleč kakor segajo veje, v slabi zemlji pa še mnogo dalje? Raztrosite gnoj po vsem sadovnjaku enakomerno! Tako je pravilno. Seveda, največjo korist od takega gnojenja ima trava, toda nekaj vjame vendarle tudi sadno drevo.

Gnoj za sadne vrtove bi moral biti droban, predelan, ne kakšna slama ali listje kar izpod živine. Trositi ga morali dovolj zgodaj, da ga zapade sneg ali vsaj izpere dež. Za letos je že skrajni čas, vendar še ne prepozno.

Gnojnica in hlevski gnoj sta bolj dušičnata gnojila. Drevje potrebuje pa tudi mnogo kalija, fosforove kisline in apna. Glejte! Tudi te snovi imate doma in sicer v pepelu, ki je dragoceno gnojilo. Kdor ga redno uporablja za gnojenje sadnega drevja, bo imel čvrsto, zdravo, pa jako rodovito drevje, ker pepel (od lesa, ne pa od premoaga!) ima v sebi baš tisto, kar manjka gnojnic in sicer fosforovo kislino (3—4%), kali (6 do 10%) in apno (30%). Skrbno torej spravljajte pepel! Trosite ga po sadovnjaku pozimi, da se pravočasno razkroji in da redilne snovi zalezejo v zemljo!

Pri koščicah sadnem drevju, zlasti pri breskvah, marelicah in češnjah bodite previdni z gnojnico, ker preobilo gnojenje z dušikom provzroča razne bolezni (n. pr. smoliko). Nasprotno pa gnojite takemu drevju obilo s pepelom. Fosforova kislina, kali in apno so mu posebno potrebna.

Iz življenja katoliške Cerkve

Cerkev zmaguje.

Sloviti angleški izpreobrnjenec Chesterton trdi: »Ob koncu 19. stoletja se je od mislečega človeka, ki se je oklenil katoliške Cerkve, pričakovalo, da pred javnostjo opraviči ta svoj korak. Danes se od takega, ki se ne oklepa katoliške Cerkve pričakuje, da se pred javnostjo opraviči.« Angleški zgodovinar Hilarij Belloc piše podobno: »Evropa se dan za dnem bolj bliža katoliški cerkvi. Vojska je še pospešila njene korake. Katoliška Cerkev bo v doglednem času zopet zavzela vodilno mesto v evropskem kulturnem razvoju. Protikatolištvo je dogospodarilo, zlasti, odkar je protestantizem prišel na boben.« Z njima soglašala nemški modroslovec Scheller sledeče: »Vsi čutimo, da stojimo na početku nove zgodovinske dobe, ki se bo po vsej pravici v nasprotju s takolimenovanim novim vekom, ki je vzdramil v človeku in v naravi vse njegove in njene tostranske sile, imenovala doba pozitivne vere.« Najbolj

znani poznavatelj svetovnega položaja o katoliški Cerкви F. R. von Lama je pa zapisal te dni o njenem napredovanju posebej v Nemčiji sledeče: »V onih delih Nemčije, ki so bili še pred revolucijo neprodušno zaprti vsakemu vplivu katoliške Cerkve se vrši korak za korakom vedno večja izprememba v tem smislu, da ljudje postajajo dostopni v vedno večjem obsegu za katoliško resnico. Na kar se pred par leti nih misliti nismo mogli, to je danes dejstvo, ki prav nič ne razburja duhov, namreč, da predava v Lipskem ob napolnjeni dvorani jezuit Lippert o verskih vprašanjih in da ponavlja ta predavanja tudi v Halle, v največji visokošolski dvorani, kjer pa je več kot polovica poslušalcev protestantov. V Marburgu (v Nemčiji) bere profesor Heiler predavanja o modroslovju sv. Tomaža Akv.; obisk poslušalcev pa je tolik, da je moral pričeti svoja predavanja že v dveh oddelkih. Istotako bo škof Schreiber v kratkem bral svoja modroslovna predavanja v Halle. Podobno imajo jezuiti diseldorfske province sredi protestantovskih mest vsak mesec več govorov, h katerim zahajajo prav tako katoličani in protestantje.«

VABILO

za občni zbor Kmetijske nabavne in prodajne družbe v Smartnem pri Litiji, r. z. z. o. z., ki se vrši dne 2. marca 1924 ob pol 8. uri dopoldne v prostorih društvenega Doma v Smartnem s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računskega zaključka za l. 1923.
3. Volitev nadzorstva.
4. Služajnosti.

Ako bi občni zbor ob navedenem času ne bil sklepčen, se vrši pol ure kasneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih ali zastopanih članov.

Prodajni AMBI-STROJ

s 500 ploščami, aparat za žlebnike, barvo, olje in celo opravo. — Naslov pri upravi pod števil. 792.

SPREJMEM DEKLICO K OTROKOM

ali tudi starejšo osebo z dežele. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Domoljuba« pod števil. 799.

UČENCA za pekovo obrt, zdravega, krepkega in poštenih staršev sprejme FRANC RUPERT, pekovski mojster, ZIRI. 738

Veverčne, polhove i. dr. KOŽE

divjačine kupuje v vsaki množini za inozemstvo skozi celo leto D. ZDRAVIČ — LJUBLJANA — trgovina usnja v Florjanski ulici števil. 9.

PO ZELO NIZKIH CENAH

dobite pohištvo

vseh vrst, n. pr. postelje, omare, predalnice, stole, mize itd. kakor tudi modroce in vse druge tapetniške izdelke pri tvrdki

»KOLIZEJ« oprema stanovanj, d. z. o. z. Ljubljana, Gosposvetska cesta 13.

NEVESTE in ŽENINI

KUPITE NAJCENEJE razno blago za obleke, za rjuhe, za zimnice, kotenino belo in pisanu, odelje v krasnih barvah, brisače, prte, servete, najnovije svilene robce, bele moške srajce in kravate edino le pri tvrdki

F. in I. GORIČAR. »Pri Ivanki« LJUBLJANA — SV. PETRA CESTA 29.

Pri večjih nakupih primeren popust!

LISTEK

Kaznovani uboj.

Elrika Handel-Mazzeti.
(Dalje.)

Četudi so ji vsi domači in znanci, župnik kakor tudi okrajni sodnik iz Rotbruna jasno predočili ogromne stroške in neuspeh tožbe, je vendar vdova Lenc vztrajala na tem, da toži gospoda pl. Roita kot »morilec« svojega Jožeta. Razprava se je vršila pri okrožnem sodišču v K. Tožiteljico je zastopal neki zakotni odvetnik najnižje vrste; obtoženca, ki ni bil osebno navzoč, pa imenitni pravni zastopnik iz prestolnice.

Najzanimivejši pri razpravi je bil brez dvoma zagovor zadnjega, v katerem je jasno dokazal, da si je zidar Lenc iz gole zlobnosti in pa zato, da bi izsilil bogato odškodnino za bolečine, razbil lobanjo, in da je tožba zgolj anarhistični napad na zastopnika pravnosti in inteligence.

Mož pravnosti in inteligence je bil oproščen. Tožiteljica je padla skoraj v nezavest, ko je slišala obsodbo; dve slugi sta jo morala peljati iz dvorane.

Konec je bil, da je morala plačati svojih par grošev odvetniku in se vrniti domov z enim samim goldinarjem v žepu. Doma pa je vrgel gospodar njo in njenega otroka na cesto; osebe, ki je tožila graščaka, ne more imeti pod streho.

Strta na duši in na telesu je blodila ves dan po poljih in po pečinah, prišla do potoka, ki je ozek, pa zelo globok. Hotela je skočiti v vodo, tedaj je začel njen otrok plakati: »Mamica! Mamica!«

Kaj naj stori z otrokom? Ali naj ga utopi? Njen Jože ga je imel tako rad. Ali naj ga pusti na razpotju, da ga bodo našli ljudje iz vasi in ga vtaknili v ubožnico, kjer ga bodo pretepavali in ne bo dobil ničesar jesti?

Njen Jože ga je imel tako rad! Ne, ne bo uničila malega črvčka, in ne bo mu uničila tudi matere; radi otroka se bo vrnila v življenje — v bedo.

Šla je skozi vas, kot skozi tuj kraj. Nihče je ni poznal, nihče ni hotel o njej vedeti. Na mnoga vrata je potrkala in prosila mleka za otroka.

Prosičati! O Bog, kako to boli! Nihče ni imel česa zanj. Bogata kmetica jo rekla: »Tožiti graščaka! Fuji, hudič!« — In Leblav Janez, ki ji je bil nekaj naklonjen, je rjovel s svojim basom, da ga je čulo pol vasi: »No, to si ga polomila! Ti Urša neumna! Sedaj imaš! Pojdi le naprej, sedaj te ne bom nikoli poročil.«

V mali hišici poleg cerkve je gledala skozi okno mala, grbasta oseba z sivimi lasmi. Bila je to pobožna Mina, tretjerednica, ki vsak dan moli psalme in gre vsako sotobo k spovedi. Zivahna Marija se je večkrat smejala, če je tako pridigovala: zakonski stan — bolesten stan! Boljši je samski stan! — O, kako prav je imela! Zakonski stan — bolesten stan!

»Marija!« je zaklicala starka z okna. — »Marija, pridi gor k meni! Rada bi ti nekaj povedala.«

Vdova je prišla gor ter sedla tresoča se in jokajoča na stol, ki ji ga je Mina ponudila. Mina ji je dala kave, otroku mleka in kruha ter govorila marsikaj, tako po svoji navadi, da moramo zaupati na Mater božjo, da bo že vse spet boljše, da bo sam Bog v nebesih obrisal naše solze in končno je stavila revi predlog: »Marija, nočeš li ostati pri meni? Vzajem te pod streho, tebe in tvojega otročička. Ne bo ti treba nič plačati, samo semtertja mi boš malo pomagala pri šivanju. — Hočeš ostati pri meni? Da?«

Vdova se je naslonila s komolci na mizo, glavo na roke in zaihtela par besedi: »Saj je vseno, toda hočem že — Bog ti bo povrnil, Mina, za mojega ubogega otročička.«

II.

Tako je ostala torej Lenc Marija z svojim otrokom pri grbasti Mini, ji pomagala izgotavljati obleke za prvobhajance in obleke za neveste ter semintja tudi kako mrtvaško obleko.

Dan za dnem, leto za letom je sedela pri šivalnem stroju in izgovorila komaj besedico.

Čemu sploh živi? Nebo in solnce in cvetice in ptički, to kar druge ljudi razveseljuje povzročila nji le bolest. Mina ji je podarila lepo obleko. Za koga naj se pač lišpa, če je ne vidi njen mož, njen Jože? Dobila je nekaj denarja za svoje delo, vrgla ga je proč, da se je zakotalil po tleh; saj ga ne more pokazati svojemu Jožetu: pogled, to sem si zaslužila. Na cesti igra svatovska godba, ona pa drdra s šivalnim strojem, da ne sliši ničesar; kako se morejo ljudje poročati, če pa je bil odtrgan od svoje žene najboljši mož, kar jih je sploh bilo? Zvonovi vabijo v cerkev. »Pojdi,« pravi Mina, »Marija, pojdi v cerkev! Moli, žalostna Mati božja te bo potolažila.« —

»Potolažila? Zame ni tolažbe! Vse je proč! On se ne bo več zbudil.«

Zvečer, ko regljajo žabe in se prikaže luna, izza hriba, gre vdova vedno po isti poti, po ozki poti za cerkvijo, ki vodi ob zidu, v katerem so železna vratica. Preko poti plešejo strahotne sence križev. V zapuščenem kotu stanuje mrtvi Jože; vse dni, kar jih da Bog, ga obišče. Toda ona ne moli in ne škropi na grob blagoslovljene vode. Sede v vlažno travo in strmi v črni nagrobni križ, dokler je ne polijejo solze, odganja z ruvo netopirje, ki prhutajo okoli in izpušči, skoraj dvije, plevel, ki se bohotno razrašča med dvema revnima rožnima grmoma. In včasih se vrže preko gomile, izdolbe malo jamico in skrivnostno šepeta noter: »Jože, pridi! Danes ponoči te bom čakala!« — A ne pride, se ne oglasi!

Čemu sploh še živi? Ne more umreti kot on?

Dvoje jo veže na svet. Prvo je ljubezen do otroka. Ljubka kakor angelj je deklica, in ima očetove oči, usta in njegov hudomušen nasmeh. Večkrat jo vzame v naročje in jo stiska k sebi, dokler ne zajechi: »Mamica, mene boli!« Tako silno ljubi otroka.

In drugo, radi česar ne more umreti, je njeno sovraštvo napram staremu Roita.

»To človek je prost in svoboden in potuje po svetu; in moj Jože, ki ga je on pogubil, leži mrtev v zemlji! Ali ni več Boga? Ali se ne more zemlja odpreti, da bi ga živega požrl pekel? Ne, ne grem prej k svojemu Jožetu, dokler ne bom videla Roita v črni krsti. Ne, nočem umreti prej!«

(Dalje.)

Duh v Kentervilu.

(Angleška pripovedka.)

(Dalje.)

III.

Ko se je sešla drugo jutro družina Otha pri zajutreku, so naravno precej govorili o duhu. Poslanik Združenih držav je bil, samoposebi umevno, malo nervozen, da je bilo njegovo darilo tako prezirano.

»Nikakor nisem imel namena,« je izjavil, »duha kakorkoli osebno razžaliti, in moram reči, da že z ozirom na dolgo dobo njegovega bivanja v hiši ni vpludno obmetavanje z blazinami — vsekakor dobro-mišljena pripomba, ob kateri pa sta se dvojčka, — kakor moram žal priznati — spustila v glasen smeh. »Sicer pa,« je nadaljeval gospod Otis, »če na noben način ne bo hotel uporabljati Sunovega mazila, mu moramo odvzeti njegove verige; pri takem ropotu na hodniku je popolnoma nemogoče spati.«

Grajski stanovalci so vendar ostali ves teden nemoteni in edino, kar je vzbujalo njihovo pozornost, je bila stalna obnovitev krvavega madeža na tleh v knjižnici. To je bilo vsekakor čudno, zakaj vrata in okna so bila ponoči vedno trdno zaklenjena in zapahnjena. Tudi menjajoča se barva madeža je povzročala razna domnevanja. Zakaj včasih je bila mastnordeča, drugič zopet svetlikajoča se, ali tudi temnordeča, in ko je nekoč prišla družina k zajutreku, je bil madež svetlo, smaragdnozelen. Te barvne izpremembe so seveda družbo zelo zabavale in vsak večer so že sklepali o tem stave. Edina, ki se ni zanimala ne za to, ne za ono šalo, je bila mala Virginija, ki je bila iz nekega nepoznanega vzroka vedno zelo potrta ob pogledu na krvavi madež in on dan, ko se je madež lesketal v smaragdni barvi, je začela grenko plakati.

Drugi nastop duha je bil v nedeljo zvečer. Kmalu na to, ko so tudi odrasli moški legli v posteljo, so bili nenadoma splašeni vsled groznega ropota v vhodni dvorani. Vsi so drli dol in našli, da je padla stara bojna oprava s svojega stojala na kamenita tla, v nekem naslonjaču pa je sedel duh iz Kentervila in si z obupanim izrazom bolečine drgnil svoja kolena. Dvojčka sta prinesla s seboj loke s strelkami in ustrelila vanj dvakrat z gotovostjo, ki sta si jo po dolgi vaji pridobila od svojega učitelja. Poslanik Združenih držav je nameril medtem na duha svoj revolver in zaklical z kalifornijsko uljudnostjo: »Roke kvišku!« Duh se je pognal z divjim krikom kvišku in zletel kakor dim skozi družino, medtem pa je ugasnil Vašingtonovo svečo in pustil vse v popolni temi. Zgoraj na stopnicah si je duh opomogel in sklenil, da se spusti v svoj slavni, vražji smeh; ta se mu je pokazal že pri več kot eni priliki za koristnega. Vsled

tega smeja so lasje lorda Rakera v eni sami noči osiveli in so se tri francoske guvernante gospodične Kentervilove tako prestrašile, da so predčasno in brez odpovedi zapustile svojo službo. Tako se je smejal sedaj s tem groznim smehom, da je dmevalo od stare visokoobokane strehe; komaj pa je potihnil zadnji grozni odmev, so se odprla neka vrata in prišla je ven gospa Otis v svetlomodri spalnici obleki.

»Bojim se, da vam ni popolnoma dobro,« je rekla, in zato vam prinašam sedaj tu stekleničko dr. Dobellihovih kapljic. Če imate prebavne težkoče, boste videli, da je to prav izredno sredstvo.« Duh jo je opazoval ves rdeč in se je hotel na mestu izpremeniti v velikega psa — umetnost, potem katere je po pravici postal slaven in kateri je pripisoval hišni zdravnik blaznost strica lorda Kentervila, gospoda Tomaža Hortona. Tedaj je zaslišal korake in moral je opustiti svoj namen; zadovoljil se je s tem, da je zasvetlikal in izginit z mrtvaškim ječanjem baš v trenutku, ko sta dvojčka prišla do njega.

Ko je duh dospel v svojo sobo, se je zgrudil in padel v stanje močne duševne razvnetosti. Surovost dvojčkov in materializem gospe Otis je bil seveda nenavadno ozolovljiv; toda kar ga je najbolj potrla, je bilo to, da ni mogel več nositi svoje stare bojne oprave. Upal je, da bo celo moderni Amerikanci prestrašeni ob pogledu na duha v bojni opravi, če ne iz kakega drugega pametnega vzroka, pa vsaj iz spoštovanja do svojega pesnika Longfellowa, pri katerega graciozni in prikupljivi poeziji je sam prebil marsikatero urico, dočim so bili Kentervilovi v Londonu. In pri vsem tem je bila to njegova lastna oprava! Z velikim uspehom jo je nosil na turnirju¹ v Kenilvortu in o kateri je zelo laskavo govorila mlada kraljica. In ko je hotel danes nadeti opravo, ga je teža oklepa in jeklene čelade tako potlačila, da je padel pod njo na tla, si močno potolkel oboje kolen in si izvinil desno roko.

Več dni se je čutil po tej nezgodi resno bolnega in je zapustil sobo samo, da je držal v redu krvavi madež. Ker se je pa sicer precej varoval, si je kmalu opomogel in sklenil napraviti še tretji poizkus, da prestraši poslanika in njegovo družino. Za ta svoj nastop je določil petek, 13. avgusta, in je ves dan uporabil v to, da je preizkušal svoje zaloge oblačil. Končno si je izbral velik mehek klobuk z rdečim peresom, okoli vratu in na rokah rjuha, in zarjavelo bodalo. Proti večeru je nastala velika ploha in vihar je stresal vsa vrata in okna stare hiše. To je bil baš veter, kot ga je on ljubil.

Njegov načrt je bil sledeči: prav tiho se je hotel splaziti do Vašingtonove sobe, mu ob vznožju postelje klepetati razne neumne stvari in se nato ob lahnem sviranju godbe strahov trikrat zabosti z bodalom v srce. Na Vašingtona je bil prav posebno jezen, ker je vedel, da on vedno odstranjuje z Pinkertonovim čistilom krvavi madež. Ko bo tako objestnega in drznega mladeniča spravil v nepopisni strah, bo šel v spalnico gospoda in gospe Otis in položil ledenomrzlo roko na čelo gospe Otis, dočim bo tre-

¹ Turnir so se imenovali stare vileške igre. (Dalje glej v naslednjem stolpcu spodaj!)

Katoliški Slovenci!

Že ste čitali v časopisih za nas porazno vest, da nam je 14. januarja t. l. upepelil požar ognjišče vseh naših organizacij, gospodarskih kakor tudi prosvetnih, za mesto Split in vso Dalmacijo. Ogenj je namreč uničil poslopje, v katerem se je nahajal »Hrv. Kat. Narodni Savez« s svojimi prostori, Leonova tiskarna, knjigarna, hranilnica in uredništvo »Jadrana« s svojo upravo.

Katoliško gibanje Dalmacije, ki je prva in z največjimi koraki sledila dr. Kreku in Sloveniji na kulturnih potih, je ta požar zadel smrtno v srce. Sami sebi prepuščeni bi morali obupati nad pogoriščem, nikakor več ne bi mogli nadaljevati za ljudstvo prepotrebne kulturne dela.

V tem obupnem stanju se z vsem zupanjem obrača katoliška Dalmacija do Slovenije za izdatno pomoč. Prosimo Vas, Katoliški Slovenci, ne zapustite nas, pomagajte nam! S tem boste omogočili veliko dobro delo v korist potrti Dalmaciji, v podporo naši skupni ideji, v svojo čast in utrdili boste tiste bratske vezi med Slovenijo in Dalmacijo, ki jih je začel največji Vaš in naš dobrodelnik dr. Krek.

Kdor hitro da, dvakrat dal!

Prosimo Vas vse, da potom Vaših občin in hranilnic pošiljate darove s priloženimi čeki, ki nosijo znamko »Pavlinovič« (prosvetno društvo dalmatinskih katoliških akademikov v Ljubljani).

Za društvo »Pavlinovič«:

Predsednik:

Ivo V. Bučić, st. theol.

Tajnik:

Ivo Semenič, cand. iur.

Dr. Anton Bonaventura Jeglič m. p., škof ljubljanski. — Dr. Andrej Karlin m. p., škof lavantinski. — Ivan Stanovnik m. p., za Župansko Zvezo. — Bogumil Remec m. p., za Zadružno Zvezo.

BRINJE — najfinejša laško — zopet dobite pri **FRAN POGAČNIKU** — LJUBLJANA — Dunajska cesta št. 36. 812

Mlad, pošten **HLAPEC** se sprejme na HRANO in STANOVANJE pod ugodnimi pogoji. — Kje, pove uprava »Domoljuba« pod 729.

petajočemu soprogu sikal v uho grozne skrivnosti kostnice. Kar se tiče male Virginije, ni bil o njej še popolnoma na jasnem. Ni ga še nikoli na kak način razžalila ter je bila ljubka in nežna. Par globokih vzdihov izza omare bo več ko dovolj zanjo, si je mislil, in če se od tega ne bo zbudil, lahko z trepetajočimi prsti trga njeno rjuho. Z ozirom na dvojčka je bil pa trdno odločen, dati jima pošten nauk. Prvo je seveda, da jima bo sedel na prsa in jima povzročil dušeč občutek more. Potem se bo vstopil med njiju, ker stoje postelje druga tik druge, v podobi zelenega, ledenomrzlega mrliča, dokler ne bosta od strahu ohromela; in za sklep se bo plazil okoli po sobi z pobeljenimi kostmi in kotljičim očesnim zrkлом kot »nemi Daniel ali okostje samomorilčev«. Ta vloga je imela velik uspeh pri več kot eni priliki in se mu je zdela pravitako dobra kot njegova slavna predstava »blazni Martin ali prikrita skrivnost«.

OD DANES IN VČERAJ

OBED PRI KRALJICI ELIZABETI.

Sodobnik angleške kraljice Elizabeta (1558—1607) nam pripoveduje sledeče zanimivosti o takratnih obedih:

Pol ure pred obedom sta stopila dva dvorjana v obednico. Prvi je držal palico v roki, drugi pa namizni prt. Ko je ta mizo pogrinjal, ga je oni pazljivo gledal. Čeprav je bila dvorana čisto prazna, sta oba trikrat pokleknila, ko sta prišla noter, in spet trikrat, ko sta šla ven.

Vstopila sta dva druga dvornika; eden zopet s klicarsko palico, drugi pa s posodico za sol, s kruhom in s par krožniki. Z izrazom največjega spoštovanja sta trikrat pokleknila; potem je pa položil eden sol, kruh in krožnike na mizo, drugi ga je pa gledal. Spet trikrat pokleknivši sta odšla.

Sedaj sta pa prišli dve dvorni dami, ena poročena, druga neporočena, oblečeni obe v belo svilo. Spet sta trikrat pokleknili; nato je neporočena dama s soljo in kruhom krožnike skrbno odrgnila; njena tovarišica je stala s poskusnim nožem v roki zraven in je gledala.

Nato so vkorakali v dvorano spremeljevalci kraljice, nepokriti, oblečeni v rdeč žamet, na hrbtu vшит zlat križ, štiriindvajset mož. Vsak je imel v rokah srebrno skledo z jedjo, torej štiriindvajset jedi. Komornik, ki je prišel z njimi, je vzel prvemu skledo in jo je postavil na mizo, z največjim spoštovanjem. Dama s poskusnim nožem je odrezala grizljaj od jedi v skledi in ga je dala nosilcu, ne, da bi pokusil, temveč, da se prepriča, ali ni morda jed zastrupljena.

Ko je mož grizljaj použil, je stopil v stran, in njegov naslednik je prišel na vrsto. Seveda je trajalo precej časa, preden so vsi opravili svojo nalogo.

Medtem, ko so se vršile te priprave v obednici, so pred obednico bobnali in trobentali, da je bilo groza: dva bobnarja in dvanajst trobentačev. Ta godba je nekako nadomestovala namizni zvonec in se je morala torej slišati po vsej prostorni stavbi. Po končanem koncertu je prišlo v obednico štiriindvajset neporočenih dam — Elizabeta ni bila namreč poročena — trikrat so pokleknile, vzele vsaka eno skledo in jo nesle v zasebno sobo kraljice; vse to se je vršilo v največji molčečnosti. V sobi so bile zmeraj tri ali štiri najbolj odlikovane dame, ki so smele delati kraljici družbo. Kraljica je vzela od jedi to, kar ji je ugajalo, in tiste sklede so stale pri njej. Druge so pa nesle elegantne nosilke spet ven v veliko obednico.

Dočim se je kraljica s svojimi damami po kraljevsko dolgočasila, se je razvilo v obednici prav živahno in neprisiljeno obedovanje. Vse so pojedli, kar je ostalo, in seveda še svoje jedi zraven.

To se je ponavljalo vsak opoldan in vsak večer, in prav posebno priporočen in zaslužen je moral biti tisti, ki je smel deliti s kraljico dolgočasne njene obedne ure.

POZNAVALEC GLASBE.

Dva gospoda sta sedela pri koncertu skupaj. Eden je ploskal in kričal: »Bravo! Bravo! Se enkrat!« — Drugi ga je vprašal: »Oprostite, gospod sosed, kaj pa so sedaj igrali?« — »Sam ne vem.« — »Zakaj pa potem tako kričite?« — »Ker bi ljudje sicer mislili, da se na glasbo nič ne razumem.«

LASKAVO.

Slavnega italijanskega komponista opere Rossinija (1792—1868) — n. pr. Brivec sevilijski — je obiskal nečak komponista Mayerbeera. Igral mu je lastno kompozicijo, žalobnico na čast Mayerbeera. »Kaj pravite k tej žalobnici, mojster?« vpraša malo naduti nečak znamenitega umetnika. »No,« reče Rossini mirno, »bolje bi bilo na vsak način, če bi bil Vi umrli in bi bil Vaš stric skomponiral žalobnico za Vas.«

Portugalski kralj je obiskal Pariz. Zelo strastno je igral čelo in bi bil rad videl, kakšno sodbo ima visokospoštovani Rossini o njegovi igri. Povabil je mojstra k sebi, mu igral ter ga potem vprašal: »Torej, kaj rečete o mojem igranju?« Rossini je prijazno prikimal in dejal: »Hm, za kralja še ni tako slabo. Vrh tega pa vemo, da smejo vladarji narediti kar hočejo.«

Kje je Alenčica?

Modroci

vseh vrst, ledermodroci K 700 vrhni afrik K 1600, mreže K 700 in vse tozadevne potreščine. — Blago na izbiro in solidno delo.

Rud. Sever, Ljubljana, Gosposvetska c. 6.

Prevzeti globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da nam je umrla dne 1. svečana 1924 naša iskreno ljubljena žena, mama in sestra, gospa

Ana Urbančič roj. Zajec

na Iglenu, župnija Trebnje, v starosti 68 let.

Bila je skrbna mati, dobra gospodinja ter marljiva kot čebelica. Bila je skrajno ponižna, potrpežljiva in miroljubna.

Štejemo si v dolžnost, da ji postavimo skromen spomin v »Domoljubu«, katerega je rada čitala.

Tem potom se zahvaljujemo vsem onim, ki so je obiskali na bolniški postelji, na mrtvaškem odru, ter jo spremili k zadnjemu počitku na pokopališče v Trebnje

ZALUJOČA RODBINA.

Priporočamo

vsem, da si pred nakupom blaga za obleke, za perilo vsake vrste, za nevestine bale itd., ogledajo zalogo

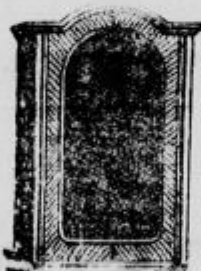
Oblačilnice za Slovenijo

F. Z. E. O. E.

v Ljubljani. Njena osrednja prodajalna je v Ljubljani, v hiši »Vzajemne posojilnice« na Miklošičevi cesti poleg »Uniona«. Podružnica pa se nahaja v hiši »Gospodarske zveze« na Dunajski cesti št. 29.

Cene zelo zmerne!

Zadružno podjetje!

Tyrdka F. Fajdiga sin

mizarstvo in zaloga pohištva

Priporoča omare z ladelci in tudi visoke iz mehkega in trdega lesa, postelje, modroce, žimnice, žičnike stole, mize, sploh vso hišno

opravo dobite le v

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 17

in najnižjih cenah.

HALO! Šmentana stvar, Jurčkova Ančka je pa »Domoljuba« pozabila, sedaj pa hiti ponj v kaplanjo.

TINE: Saj bi ga lahko jutri dobila!

JAKA: Oče in sosedje so ji naročili, da ga mora takoj prinevsti, da bodo videli, na kateri sejem naj jutri grede, da pri PERKOTU usnje kupijo.

ZATO POZORI!

Kdor hoče svojo družino dobro obuti, naj kupi usnje na sejmu v Velikih Laščah, Šmartnem pri Litiji, Laškem, Cirknici in Toplicah

na stojnici PERKO.

Največji ropar in ubijalec naših ljudi je oštarija. Ropa milijone, ubija pamet, preprečuje potrebno izobrazbo.

Nevednost več denarja stane, kot ga požre davkarija.

Več obresti ti nese temeljita izobrazba v tvoji stroki kot stotisoč v hranilnici.

Sedlarske obrti se želi učiti petnajstleten deček. Dotičnega mu mojstru da pojasnilo uprava lista pod št. 826.

Miši, podgane, stenice in ščurki

morajo poginuti, ako uporabljate naša preiskavana sredstva: proti mišim in podganam Din 7-50, za ščurke 10 Din, za stenice 10 Din, za molje 4 Din, proti mrčesu 3 in 7-50 Din, maet proti nsem 4 Din, maet proti nsem v obliki 7-50 Din, proti mravljam 7-50 Din. Beter za čiščenje madežev 7 Din. Posilja po povzetju. »Artes«, kem. laboratorij, N. Jünker, Zagreb, Petrinjska ulica 8111.

Pozor sadjerejci!

Vosek za ceplenje

izdeluje v vsaki množini

Jos. Reich

tvornica kemičnih izdelkov

Maribor, Trstenjakova ul. 21.

VELIKO ŠKODO

si sami delate, AKO KUPITE BLAGO DRUGJE, preden si ogledate NIZKE CENE v trgovini

»DANICA«

MAJZELJ & RAJSSELJ — LJUBLJANA

Turjaški trg št. 1 (bivša Preskrbovalnica).

Velika zaloga štofov, hlačevine, žameta, kontenle ne, tiskovine, barhenta, flanel, odej, pletov, nogavic, rokavic, kravat, srajc, ovratnikov, predpasnikov, jopic ter najrazličnejšega drugega blaga, Istotam ZALOGA USNJA VSEH VRST!

Postrežba vestna in točna.

Ne zamudite

UGODNE PRILIKE

ki se vam nudi ravno sedaj. Zensko volneno blago vseh vrst ter listre zamorete dobiti najceneje pri trdki

A. DULAR, Ljubljana, Miklošičeva c. 36

kjer se prodaja globoko pod tovarniškimi cenami na drobno in debelo. Oglejte si.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 57.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 57.

v lastni palači (vis à vis hotela »Union«).

Kapital in rezerve skupno nad K 60,000.000

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled. Interesna skupnost z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.

Hranilnica in posojilnica v Kranju

Hranilnica sprejema tudi vloge na tekoči račun in daje posojila na vknjižbo in poroštvo pod najugodnejšimi pogoji.

„Ljudski dom“

poleg cerkve.

Hranilne vloge se lahko vplačujejo potom poštno-ček. urada, vlagateljem so položnice brezplačno na razpolago.

Hranilne vloge se obrestujejo po **6%** brez odbitka rentn. in invalidn. davka

Večje hranilne vloge se obrestujejo še višje po dogovoru.

Hranilne vloge se izplačujejo brez napovedi.

Za nakup

pomladanskega, letnega blaga, za ženske in moške obleke, ki so pravkar došle, potem perila, šifona, kotonine, oksforta, cefira, cvilha, odelj, kocev, posteljnih garnitur i. dr. **samo**

Čehoslovaški izdelek

se priporoča domača trgovina

pri Češniku

v Ljubljani, Lingarjeva-Stritarjeva ulica.

Zlasti se opozarjajo na to trgovino neveste in ženini, ki zakupijo opremo (baliž). Cena izredno nizka in zmerna.

„JUGOMETALIJA“ Ljubljana

izdeluje

vse vrste bakrenih kotlov nadalje vseh vrst kleparska, kjučavničarska in vodovodno-inštalacijska dela.

Znižane cene. Točna in solidna postrežba.

Kolodvorska ul. 18.

KUPEJE SE

la brezov les

v deblih ne pod 20 cm na ožji in ne čez 45 cm na širši strani debela. Debla ne smejo biti kriva in morajo biti brez grč. — Ponudbe naj se glase: «franko vagon postaja KRANJ» in pošljejo na:

C. POLLAK d. d. — Ljubljana

DOBAVNI ROK in KOLIČINA naj se navedi!

Ljudska posojilnica

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani

Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri

in vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka.

Svoje prostore ima tik za frančiškansko cerkvijo, v lastni palači, zidani še pred vojno iz lastnih sredstev. Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z **neomejenim** jamstvom, za vloge vsi člani s svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog. **Hranilne vloge znašajo nad K 140,000.000.**